

14. BÖLÜM

III. Ur Dönemi Mimarisi

III. UR DÖNEMİ MİMARİSİ

Güney Mezopotamya'da körfeze yakın bir noktadadır. Geçmişte körfez suları yerleşimin eteklerindeydi

Kent, Ubeyd döneminin başında kurulmuştur.

M.Ö.III. Bin yılın ikinci yarısından itibaren her dönemde Kassit, Asur, Babil yönetimleri sırasında etkinliğini sürdürmüştür.

Ur kral mezarları Erhanedan dönemi ölü gömme adetleri hakkında bilgi verir.

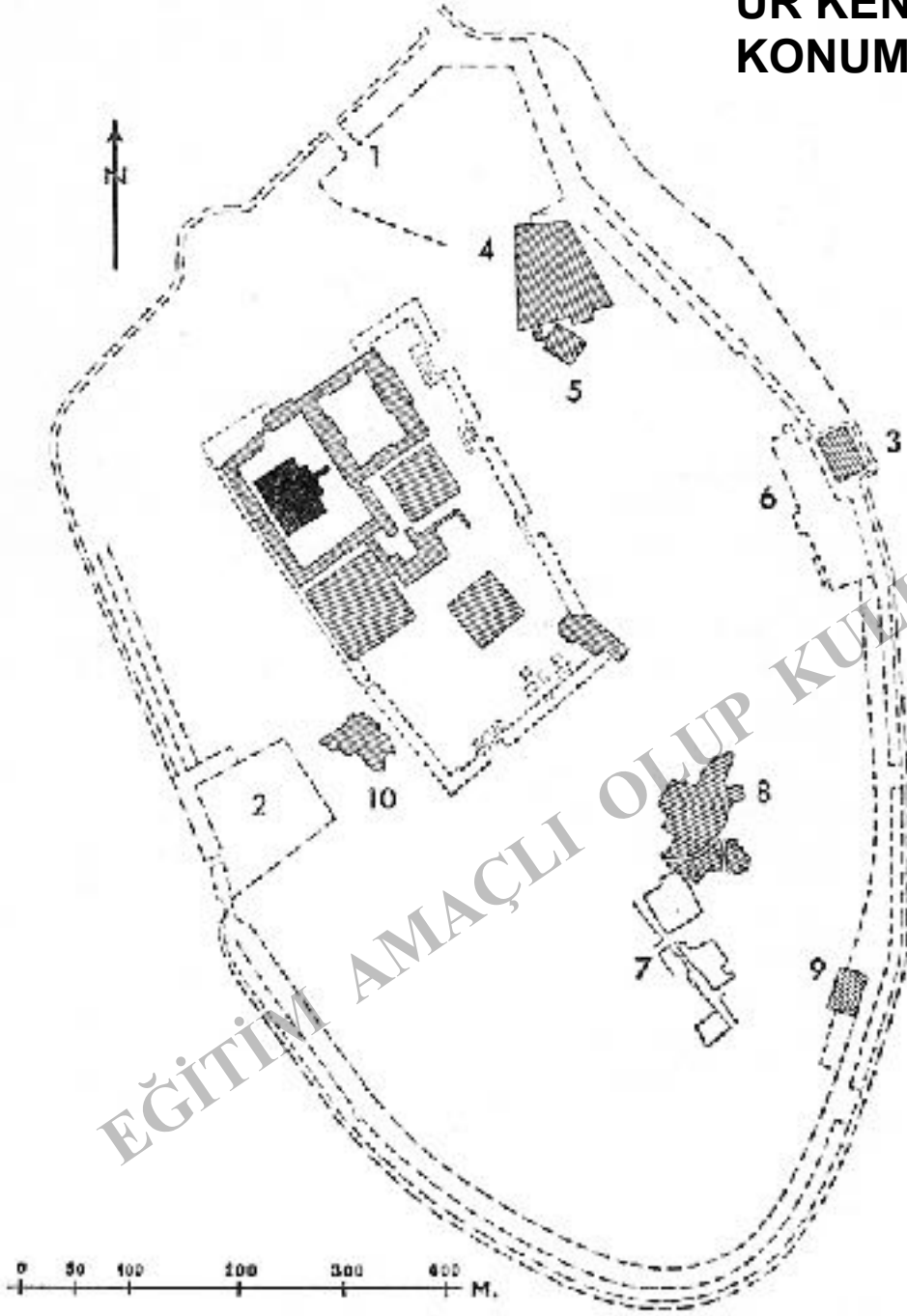
III.Ur Dönemi kralları Urnammu, Şulgi ve Amarsin kenti tümüyle yeni baştan imar etmişlerdir.

Urnammu ziguratu dönemin en önemli yapılarındanndır.

Askeri, siyasi, yönetsel ve dini yönden her dönemde önem taşımıştır.

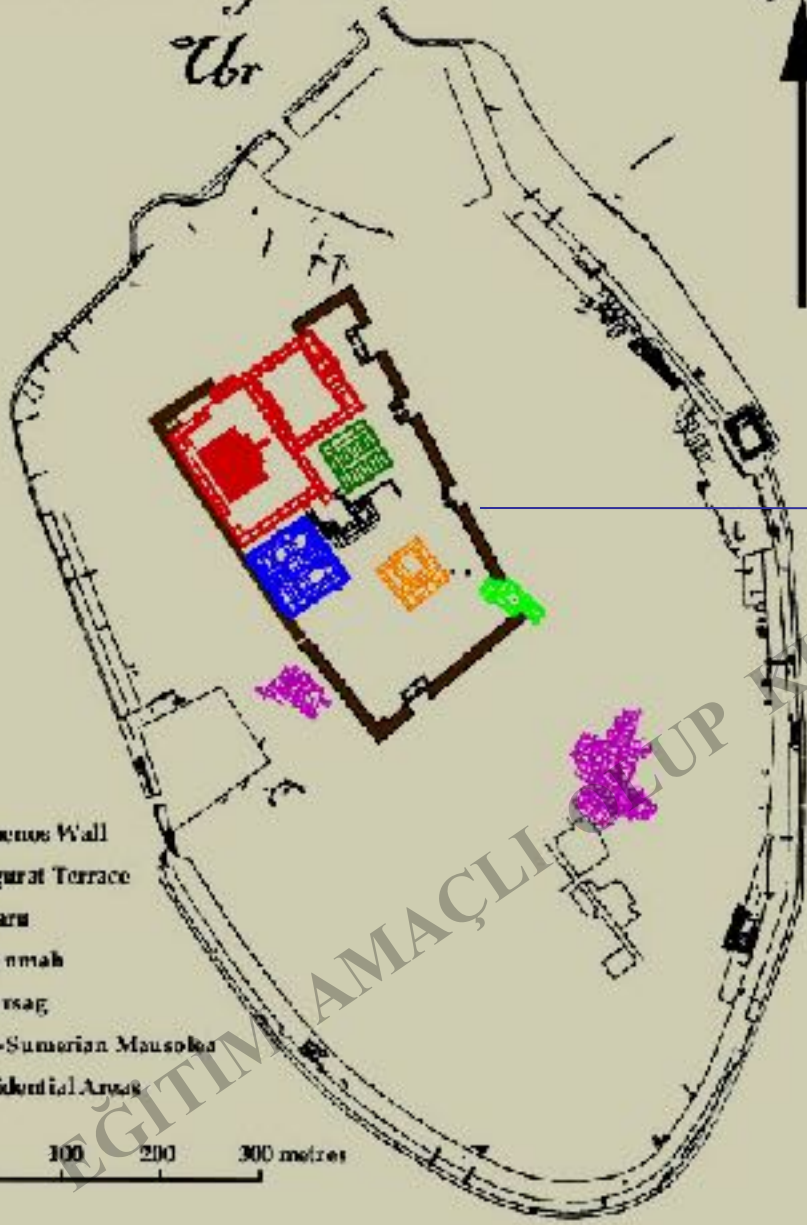
M.Ö.4. yüzyılda terk edilmiş olmalıdır.

UR KENT GENEL PLANI VE YAPILARIN KONUMLARI

1. Kuzey Limanı
2. Batı Limanı
3. Kale
4. Yüksek rahip Belşaltinanna Sarayı (babası Nabodinus inşa etmiş)
5. Liman Tapınağı (Nabukadnezar II)
6. III.Ur ve Larsa dönemi evleri
7. Geç Babil yerleşim alanı
8. III.Ur ve Larsa yerleşim alanları
9. Enki tapınağı (III.Ur'dan itibaren)
10. III.Ur Larsa yerleşim alanı

Old Babylonian Ubr

- Temenos Wall
- Ziggurat Terrace
- Giparu
- Eninnah
- E-kursag
- Neo-Sumerian Mausoleum
- Residential Areas

0 100 200 300 metres

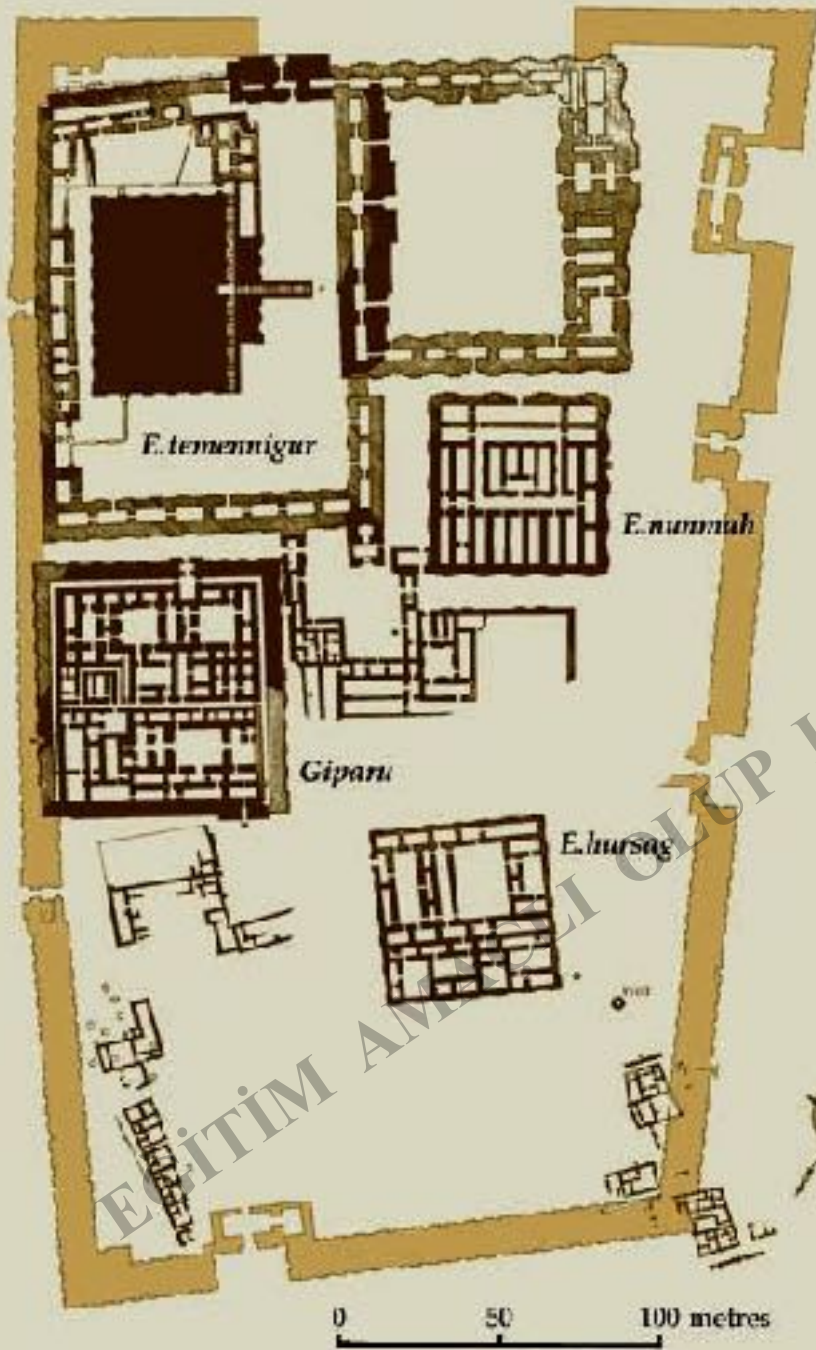
E-tewswigar

Eninnah

Giparu

E-kursag

0 50 100 metres

EDİTİM AMBAŞI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

UR

	2600–2400 BC
	2112–2004 BC
	604–562 BC

Nanna Avlusu

Ur-Nammu'ya ait
Etemenniguru

Enunmakh

Edublamak
h

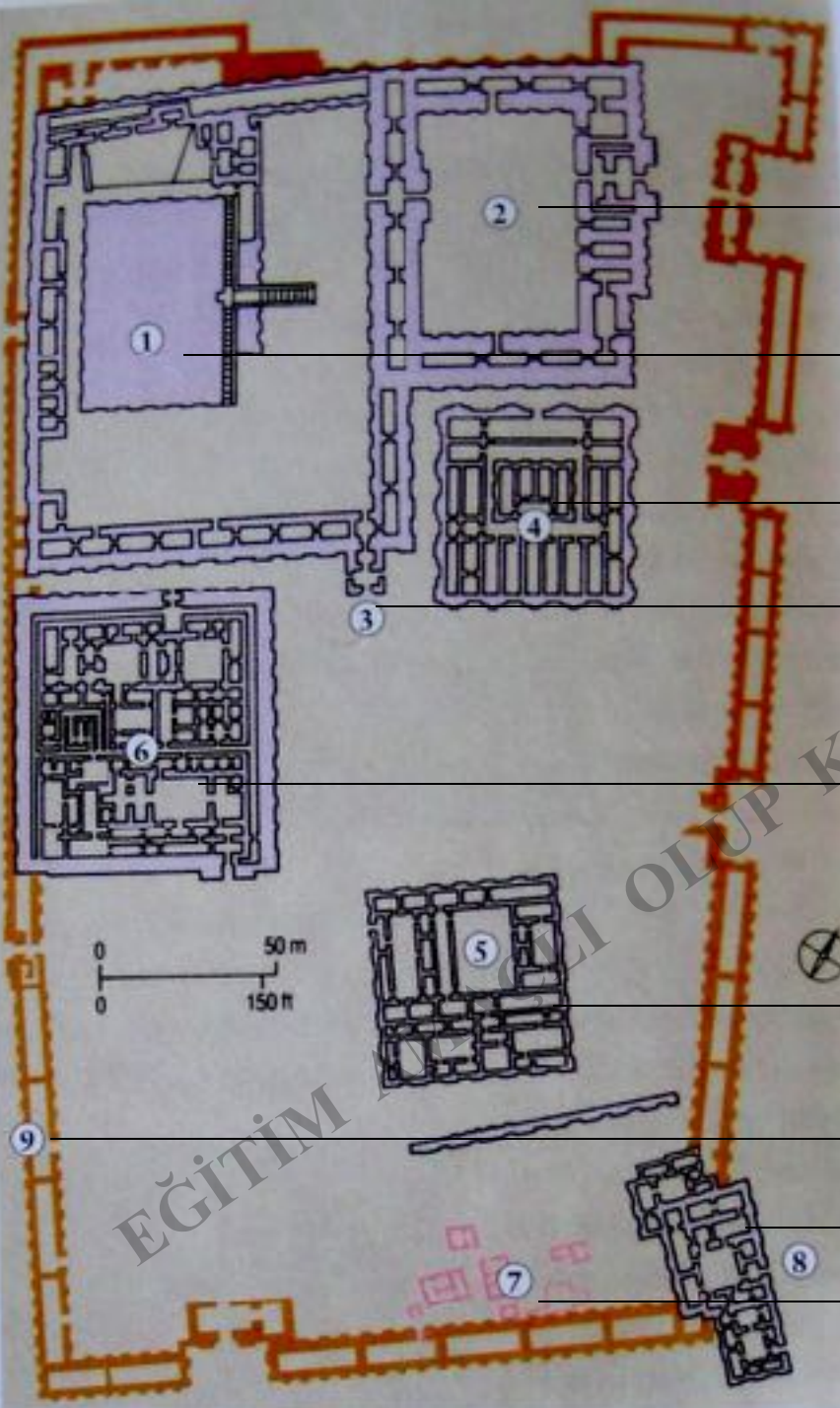
Giparu

Şulgi'ye ait Ehursag

Nabukadnezar'a ait

Temenos
III.Ur Dönemi Kral Mezarları

Erhanedan Dönemi Kral
Mezarları

ZİGGURAT

Bu mimari tarzı Mezopotamya mimarisinin karakteristiklerinden birisidir. Birçok kentte bu mimari görülebilmektedir. Platform üstüne yerleştirilmiş tapınakların ilk örnekleri Eridu'da ubeyd döneminde görülür.

Ziggurat olarak tanımlanabilecek yapılar III.Ur döneminde tam anlamıyla ortaya çıkarlar. Ur, Eridu, Uruk ve Nippur'da yapılmışlar.

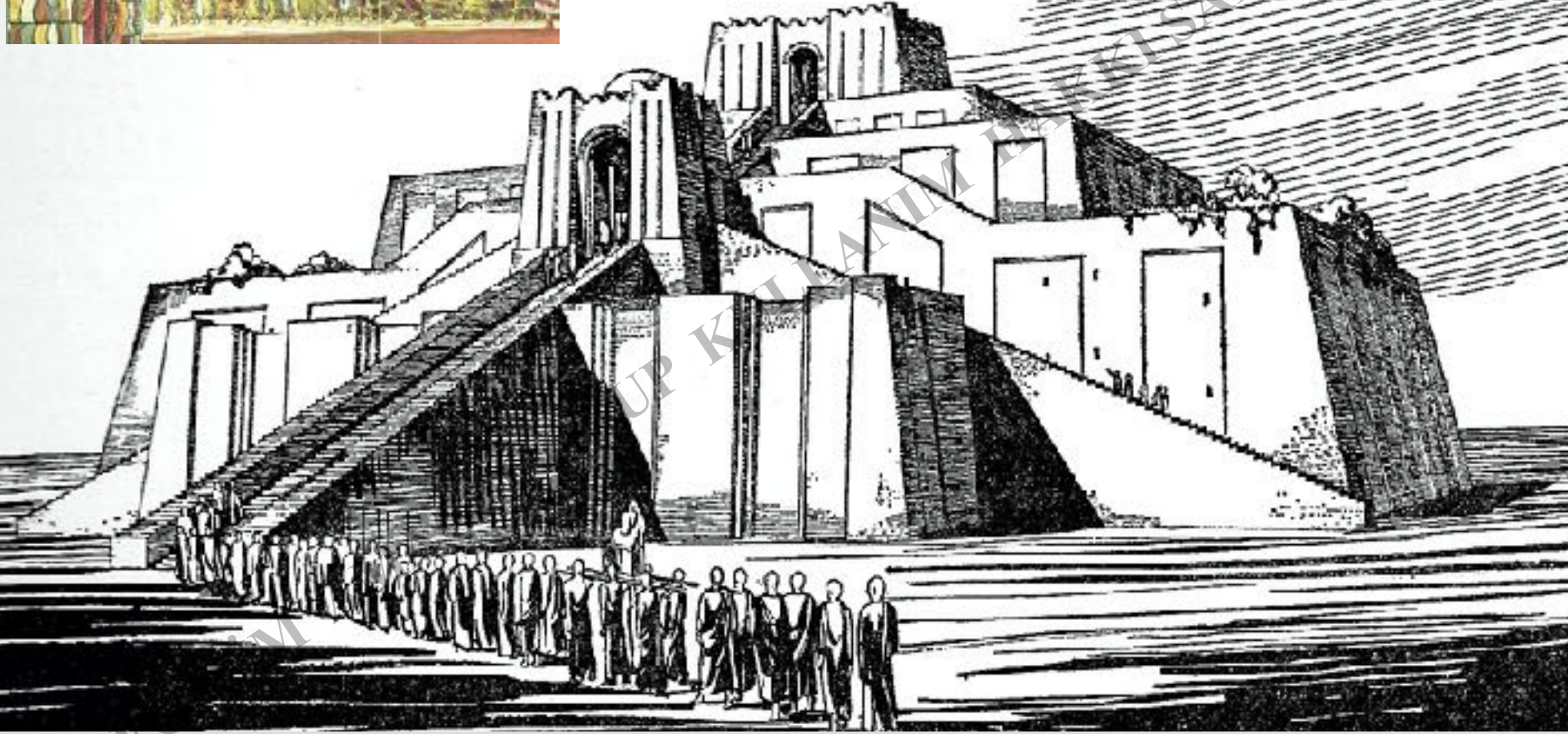
Tamamında genel ve ortak bir plan hakim:

Taban dikdörtgen olup yüksek tapınağa dik bir açı ile birleşen merdiven ile çıkılır.

Geç Babil'deki tanrı Marduk zigguratında da aynı plan vardır.

M.Ö.18. yy da başlanan ziggurat Etemenanki adını almıştır ("gök ve yerin kuruluşu").

Zigguratlarda gerçekleştirilen törenlerin niteliği ve ayrıntıları hakkında fazla bilgimiz yok

Ay Tanrısı Nanna'ya Adanan Ur'daki Ziggurat

Ay Tanrısı Nanna

Urnammu Stelinde

Mezopotamya mitolojisinde Ay ve Güneş Tanrı olarak karşımıza çıkar. Sümer'de ay tanrısına **Suen** veya Nanna (Nannar) denirdi. Bazen de **Nanna-suen** olarak isimlendirildi. Akatçada Suen daha sonra Sin'e dönüşmüştür. Diğer adları Asimbabbar, Namraşit (dışarıya doğru patlayan kişi) ve İnbu (meyve) dur. Ayrıca adı 30 ile yazılırdı.

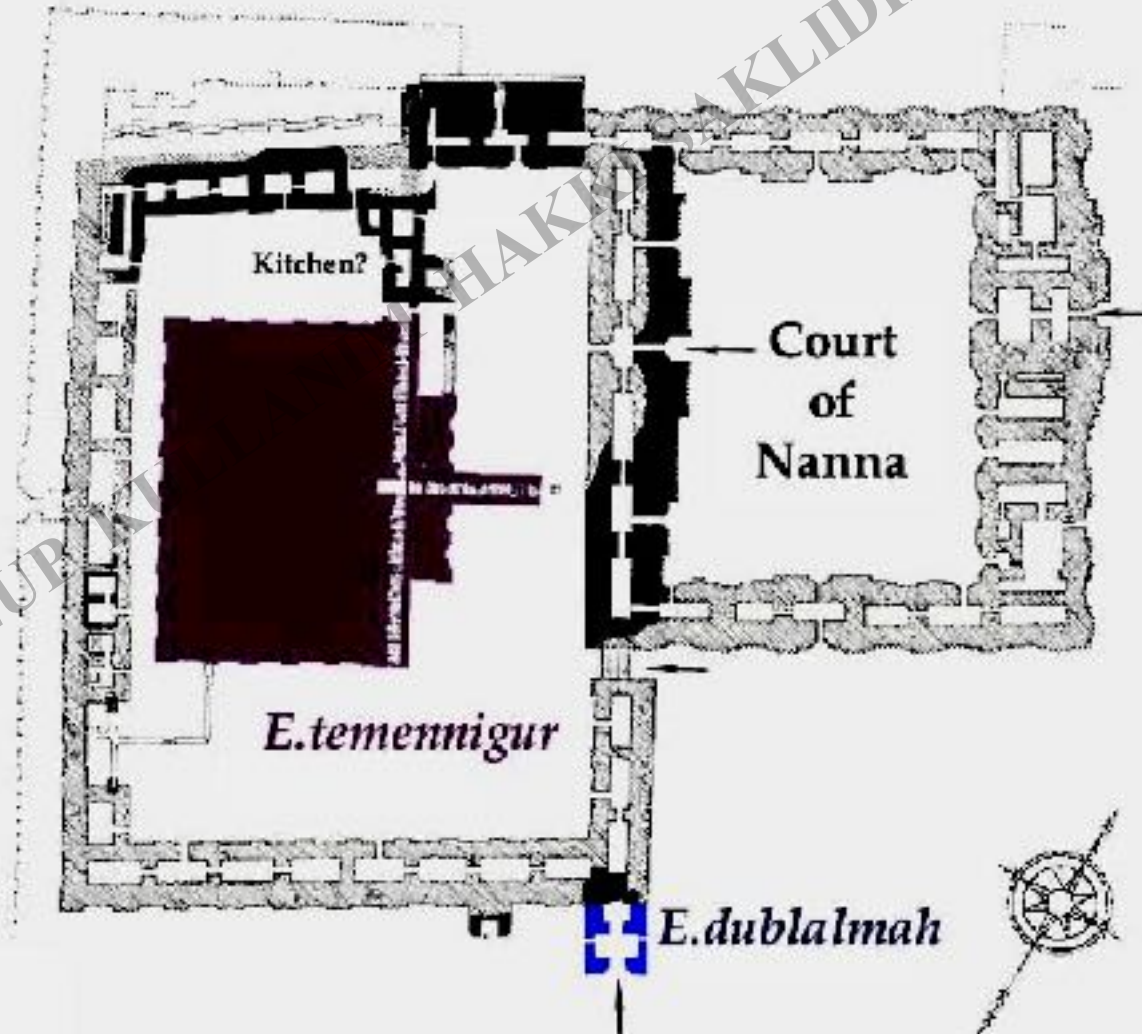
Nanna, Enlil ve Ninlil'in oğluydu. Nanna'nın karısı Ningal ve çocukları Güneş Tanrısı **Utu** ile tanrıça **Inanna**'dır.

Nanna'nın en önemli kült yapısı Ur kentindeki Ekişnugal tapınağıdır. Geç Babil'de başka bir kült merkezi Harran'daki tapınağı büyük önem kazanmıştır. Bu tapınakta Sin adıyla ve oğlu kabul edilen Nusku ile birlikte tapınım görmüştür. Harran'daki tapınak G.babil kralı Nabonidus (Nabu-naid) (M.Ö.556-539) döneminde büyük rağbet görmüştür. Kralın annesi de bu tapınakta rahibeydi. Kızı ise Ur kentinde

Geç Babil'de

Simgesi;
Yan yatmış hilaldir.
Hayvanı;
Boğa veya arslan-ejderhadır

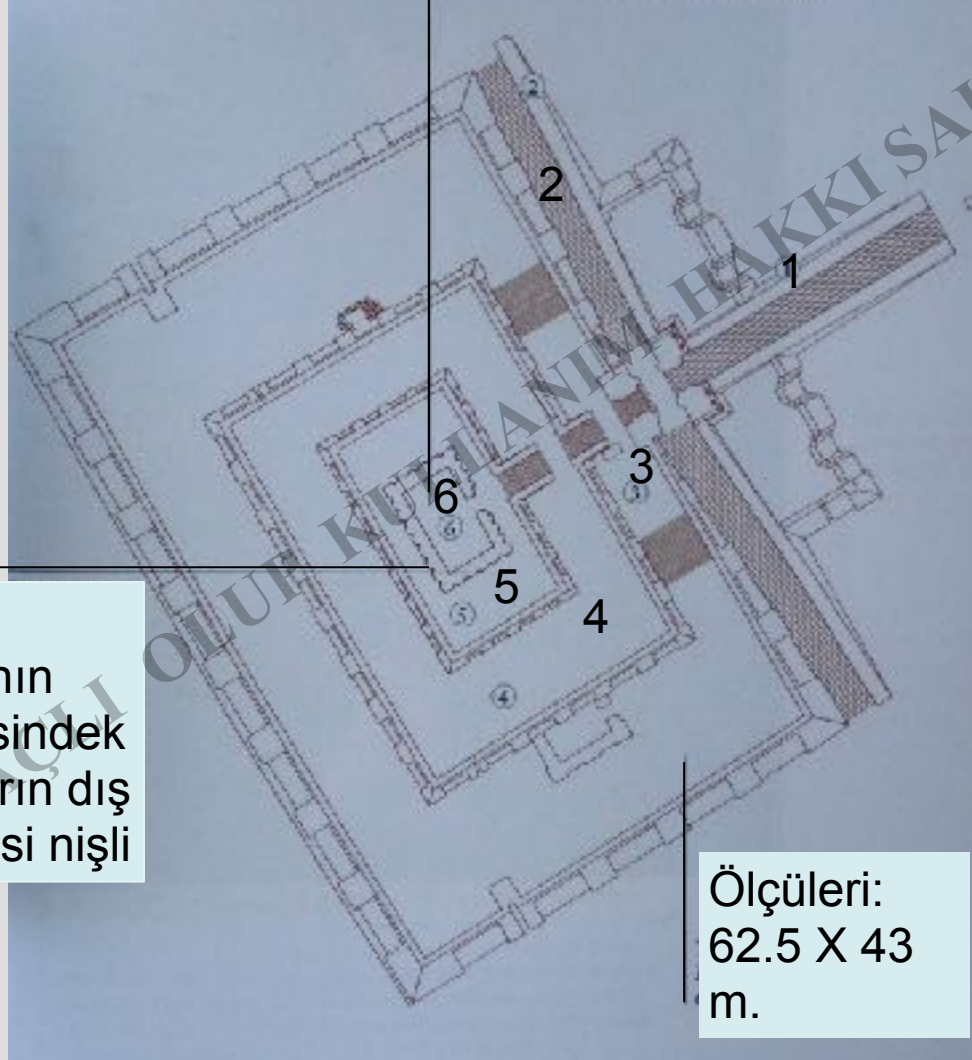

Plan of the Ziggurat Terrace

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KİMLİK HAKKINDA BİLGİ KLİDİR

Buradaki kutsal mekanın boyutları ve ayrıntısı tam bilinmiyor

1. Merkezi Merdiven
2. Yan Merdivenler
3. İkinci Kat
4. Üçüncü Kat
5. Dördüncü Kat
6. "Yüksek" Tapınak

Kutsal mekanın çevresindeki duvarın dış cephesi nişli

Ölçüleri:
62.5 X 43
m.

Herodot Babil zigguratı hakkında tanımlayıcı bilgiler vermiştir.

Mezopotamya'da 16 merkezde ziggurat kazılmıştır. Yeri bilinmeyen Akade kentinde de bir ziggurat vardı. Yakınoğu'da İki ziggurat tipi mevcuttur:

- a) Erken güney tipinde dikdörtgen bir platform ve üç merdivenlidir;**
- b) B) Geç kuzey tipinde ise merdiven yoktur ve ziggurat büyük bir kompleksin parçasıdır.**

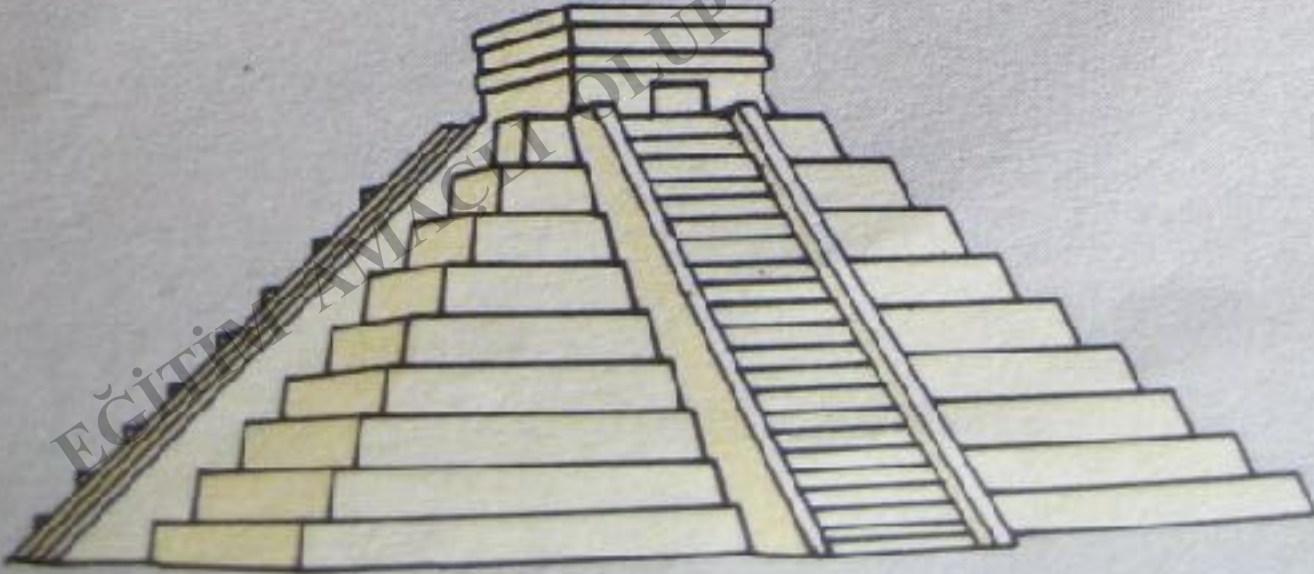
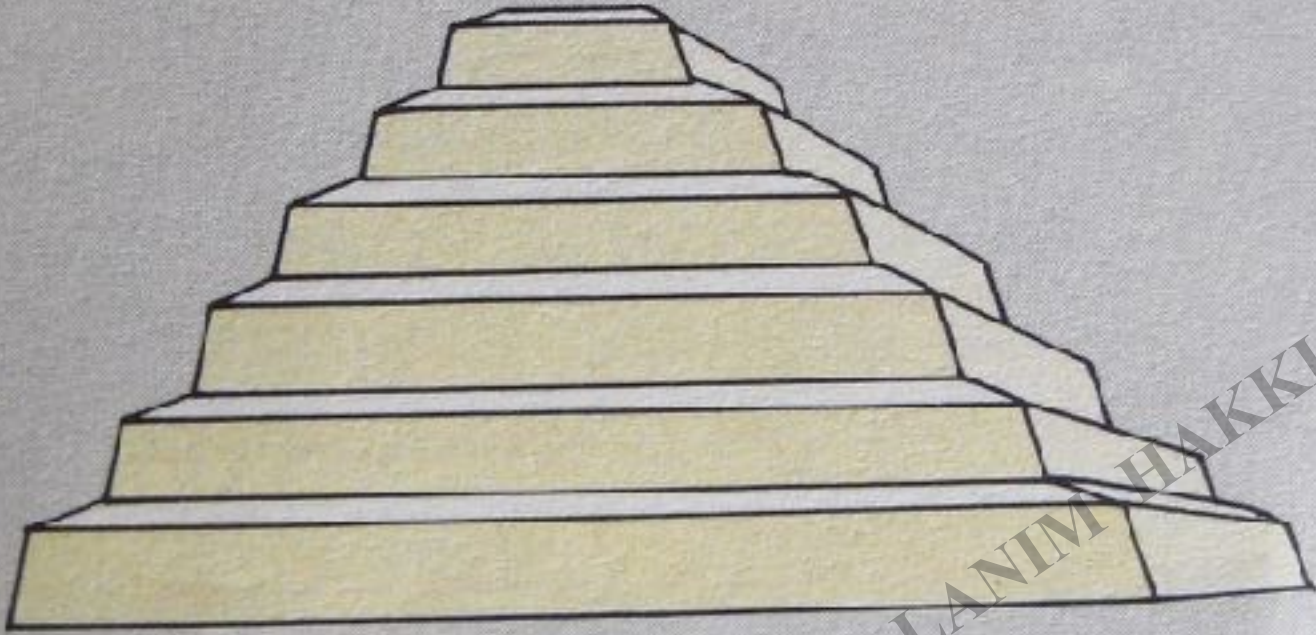
Farklı bir tip Elam merkezi Al-Untaş-Napirişa zigguratındadır (M.Ö.13. yy) .

Çevresinde odalar bulunan kare planlı bir avlu doldurulmuş, üstüne inşaat yapılarak yüksek bir ziggurat oluşturulmuştur. Dört yanındaki merdivenlerin de yapının içinde kaldığı bir planlama gerçekleştirilmiştir.

Ziggurat Mimarisinin Yakındoğu'da Yayılımı

EĞİTİM AMAÇI

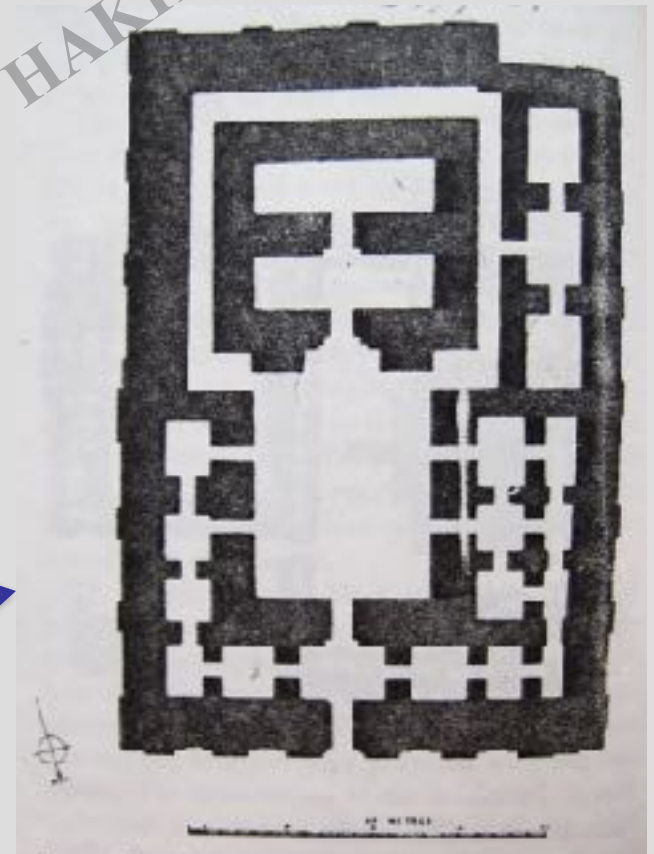
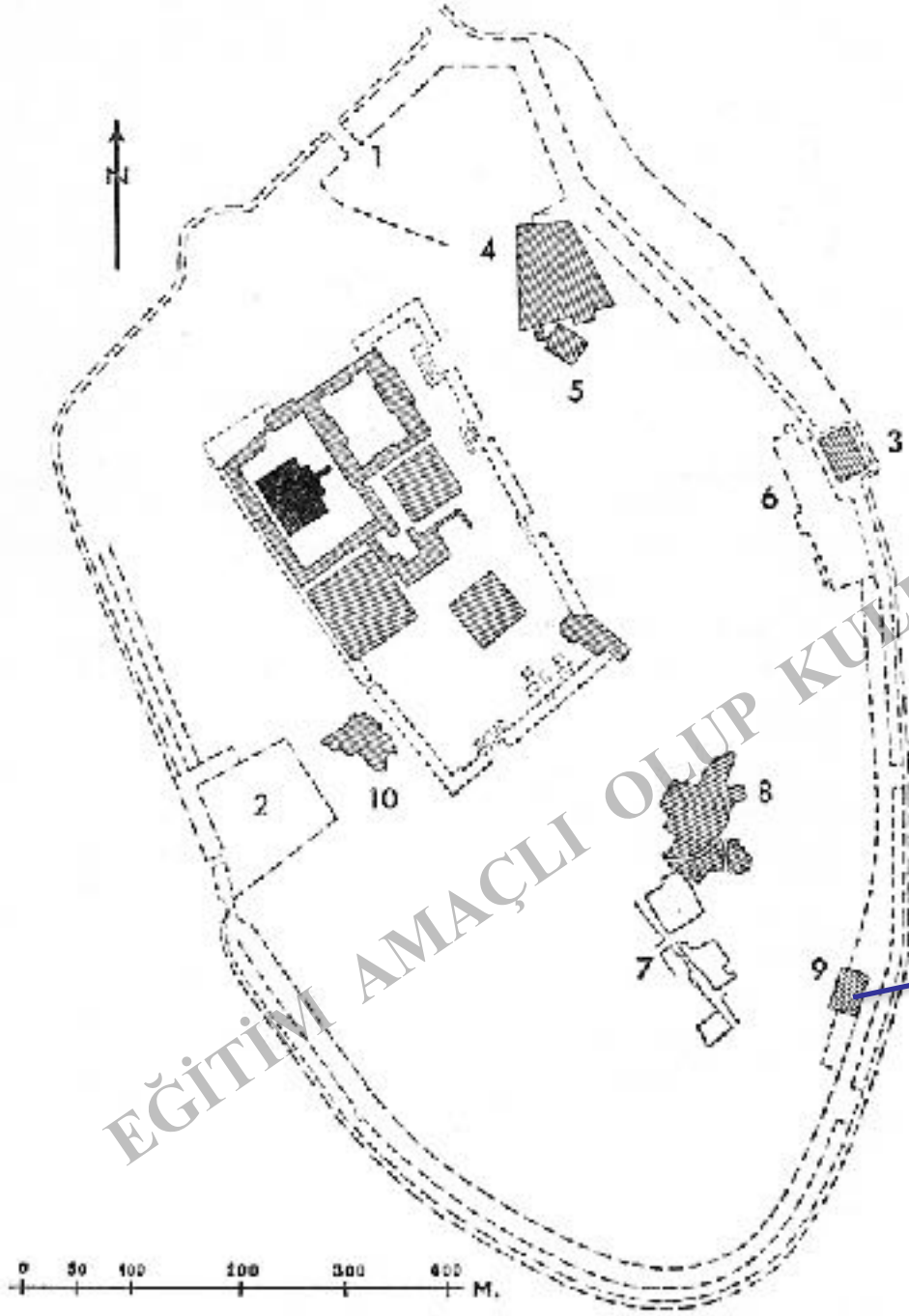

EĞİTİM AMACI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

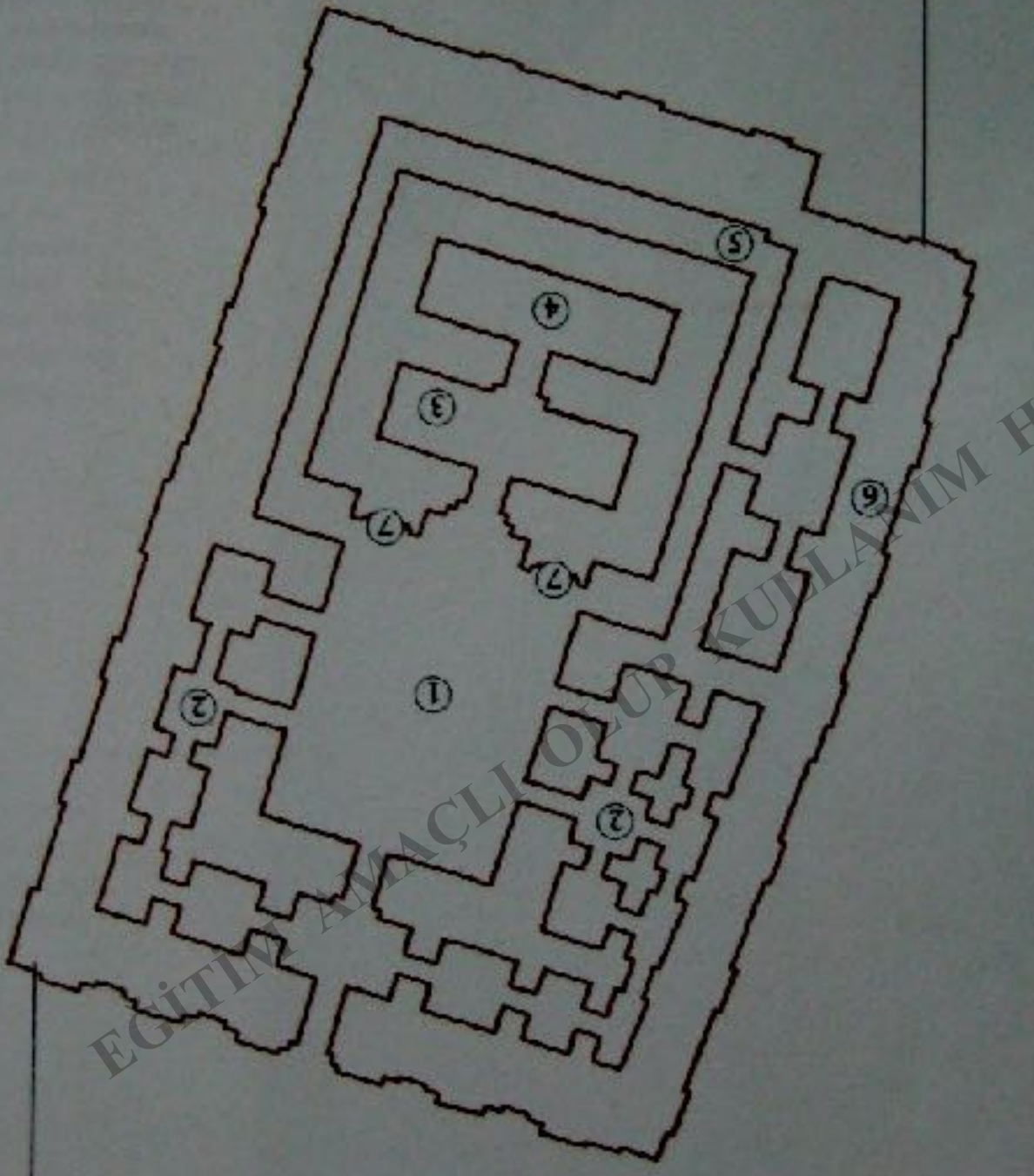

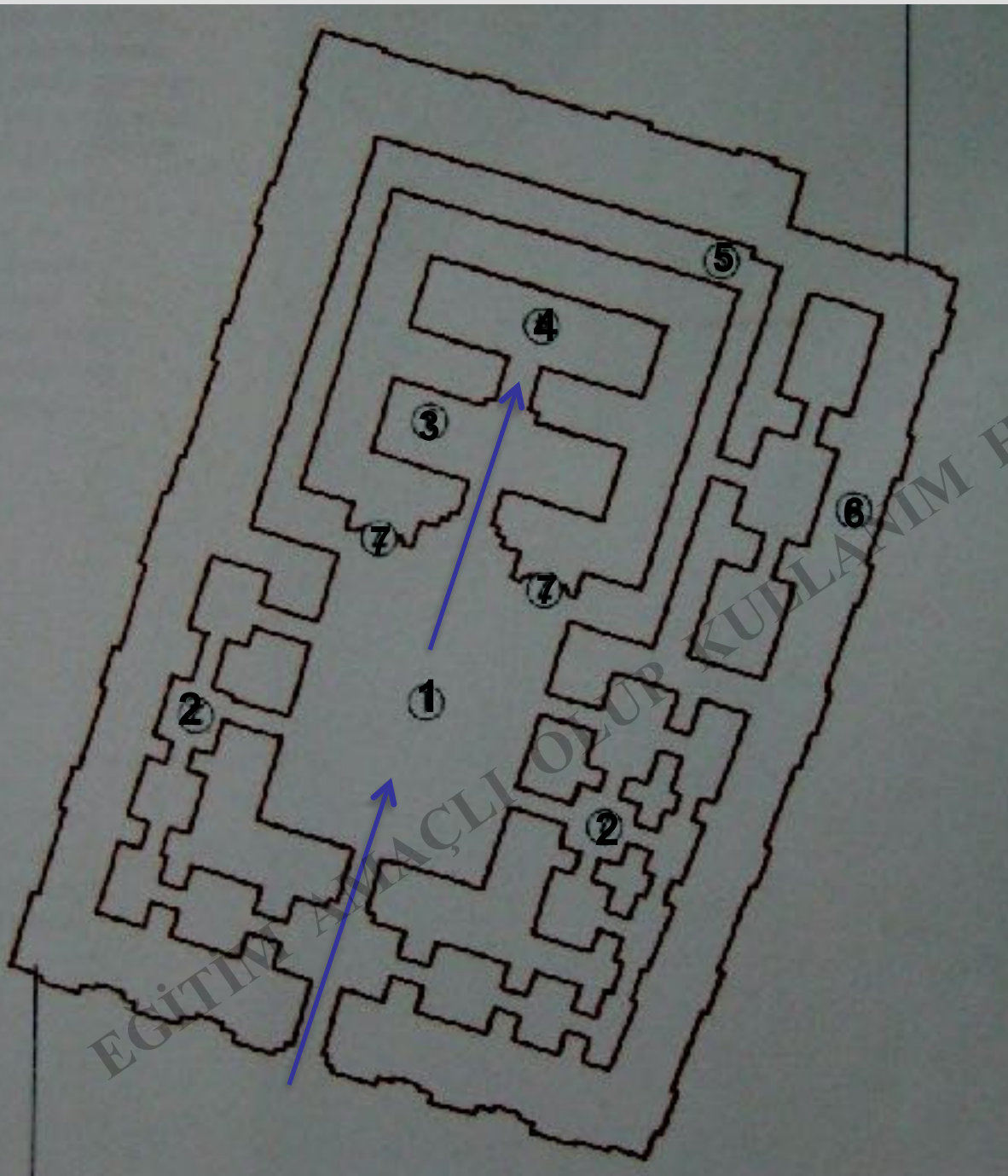
EĞİTİM AMAÇLI LUP KALANIM HAKKI SAKLIDIR

Ur'da
Amarsin'in
Enki Tapınağı
Kentin
güneydoğusunda
liman bölgesindedir

Temellerinin yüksek olması nedeniyle restore edilebilmiş Mimarisi Neo Sümer'in kutsal yapı planlaması hakkında önemli bilgiler veriyor: Giriş, avlu (üç yanı odalarla çevrili), ön cella ve cella. Tamamı kalın bir duvar ile çevrilmiş

1. Avlu

2. Tapınak
Personeline Ait Yan
Odalar

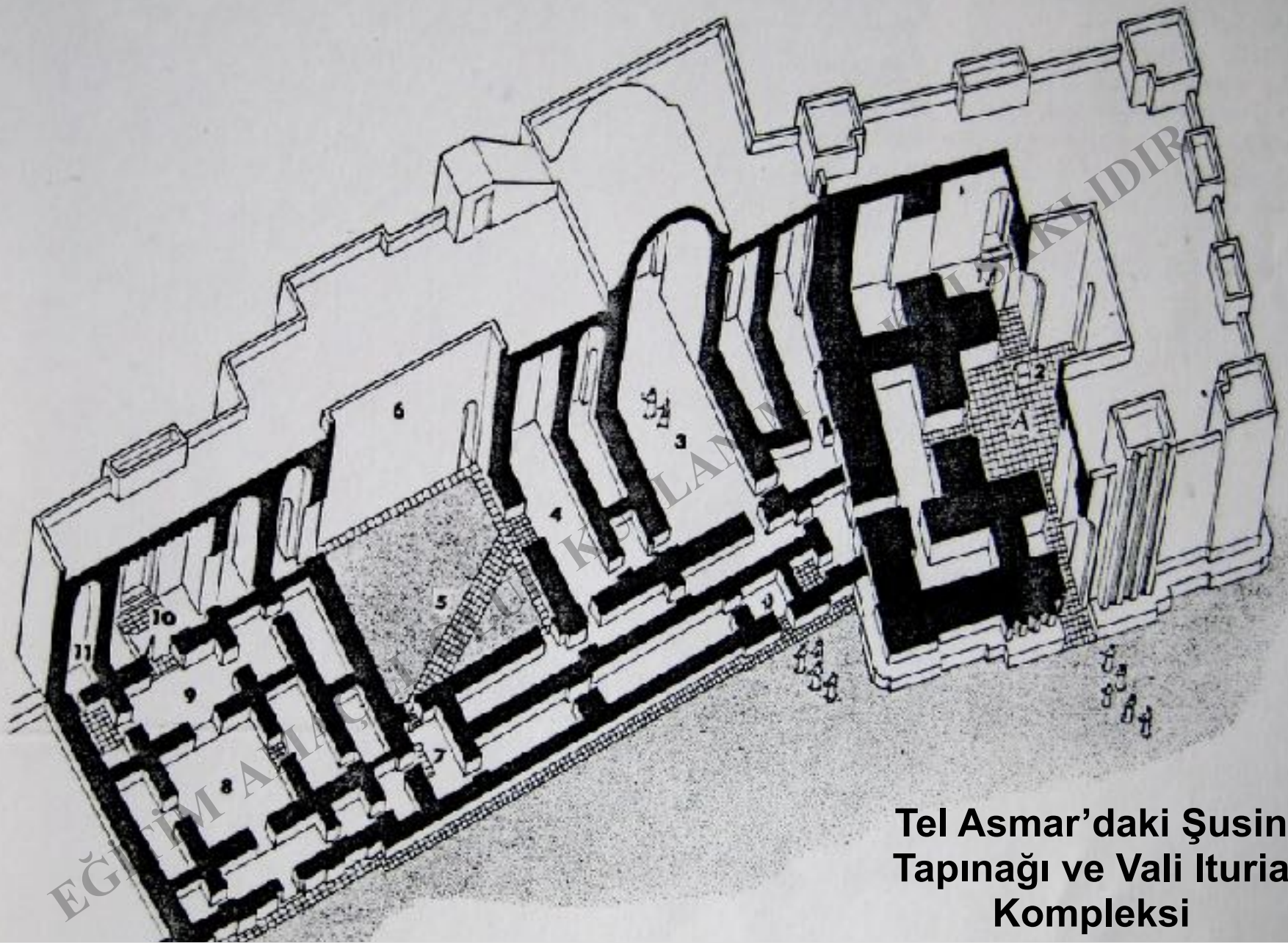
3. Ön Cella

4. Cella

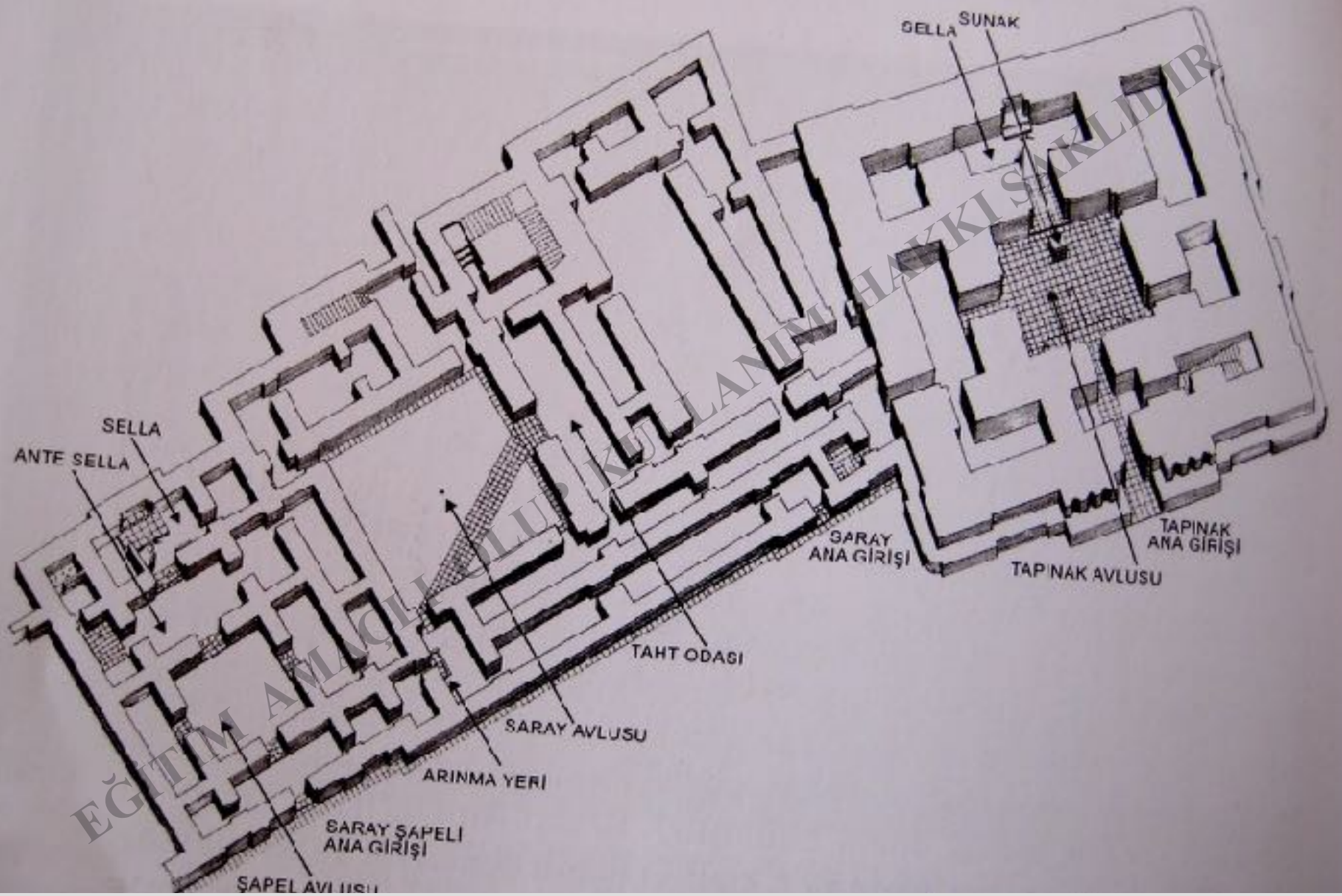
5. Kutsal Alanı
Diğer Odalardan
Ayıran Geçit

6. Mezopotamya
Mimarisi Özelliğinde
Kalın ve Çıkıntılı
Çevre Duvarı

7. Kutsal Mekana
Girişin İki Yanındaki
Kule Çıkıntıları

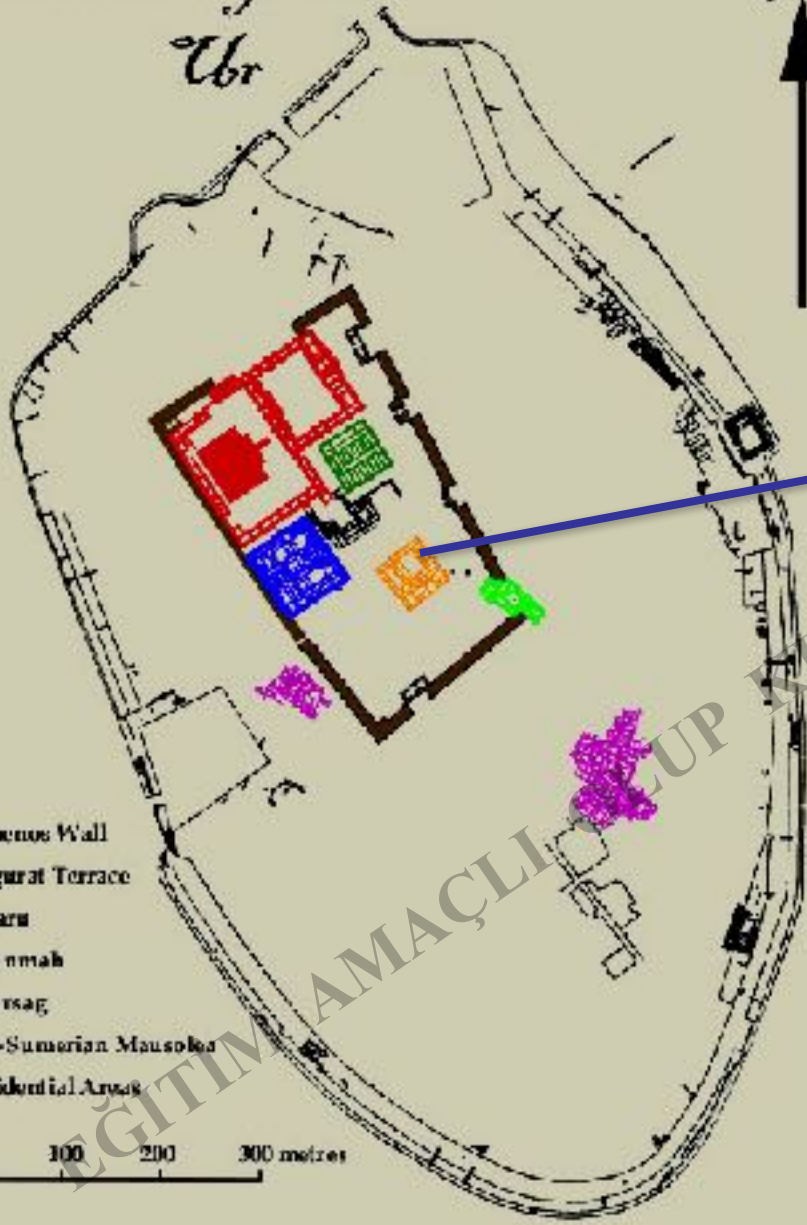

**Tel Asmar'daki Šusin
Tapınağı ve Vali Ituria
Kompleksi**

Old Babylonian

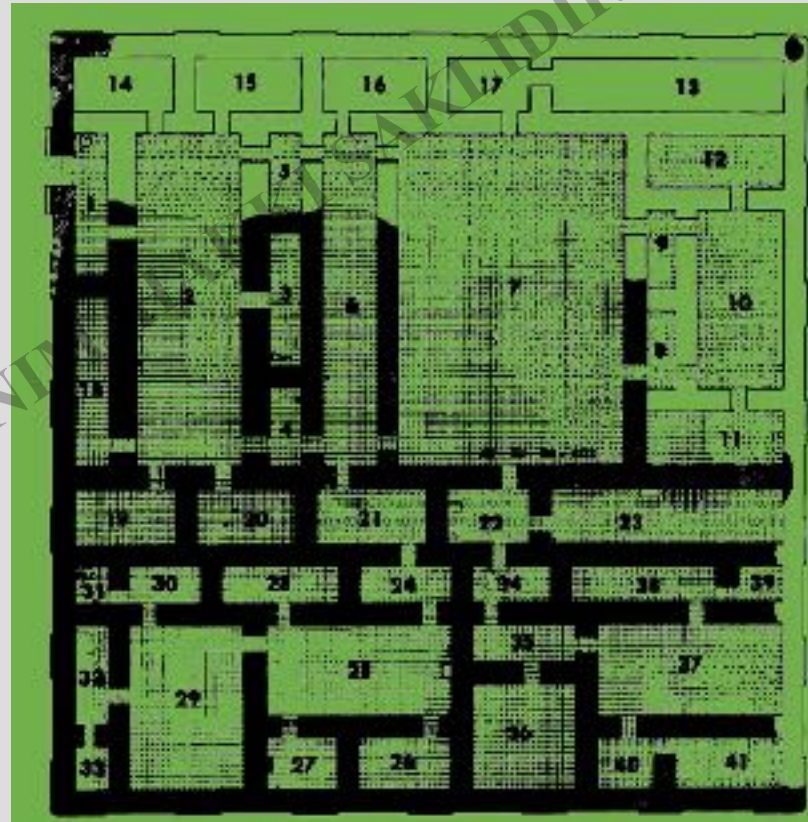
Ubr

- Temenos Wall
- Ziggurat Terrace
- Giparu
- Ennammah
- E-hursag
- Neo-Sumerian Mausolea
- Residential Areas

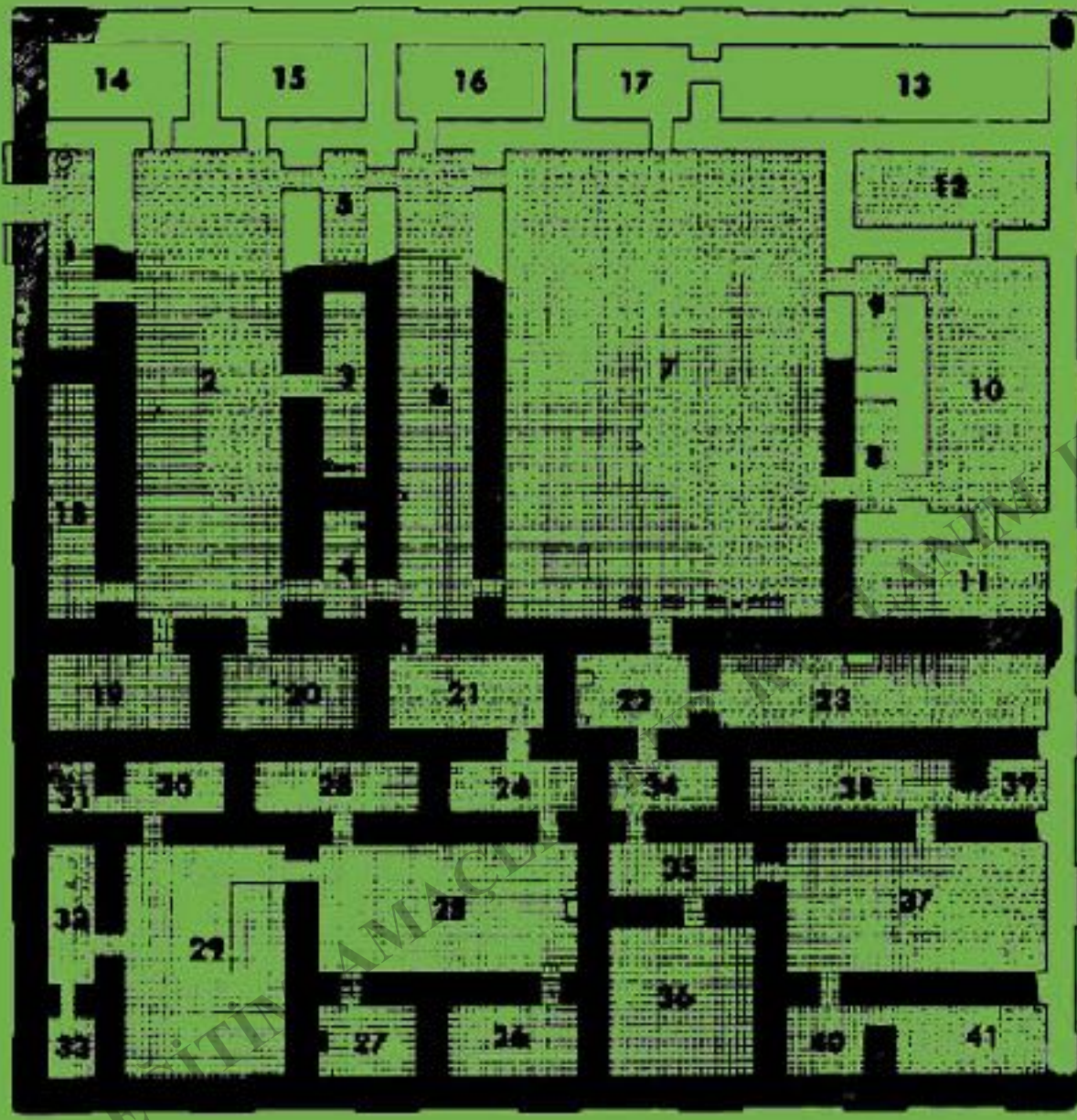
0 100 200 300 metres

EHURSAG

Plan of E-hursag

Urnammu ve Şulgi Sarayı

0 METERS 25

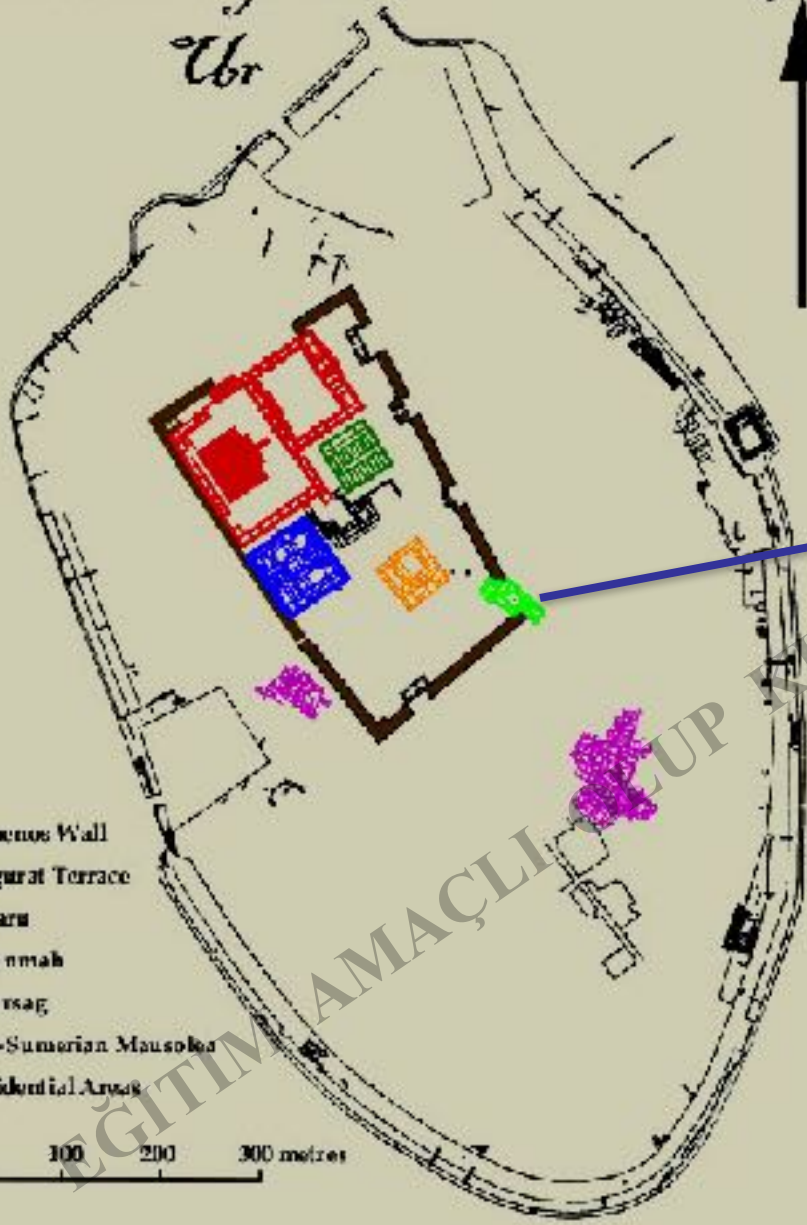

Plan of *E-hursag*

EHURSAG

- *57 X 57 m. ölçülerindedir.
- *Daha önceli Asur ve Tel Brak'taki Akat saraylarına benzerlik gösterir.
- Krali bir yapıdan ziyade idari bir yapı özelliğindedir.
- 19-23 nolu odalar yapıyı iki ayrı gruba ayırır.
- 1-12 grubu residans ve tapınak;
- Güneydoğu grubu ise görevlilerin kesimi

Old Babylonian
Ubr

**Neo Sümer Dönemi
Krali Mezar Yapısı**

- Temenos Wall
- Ziggurat Terrace
- Giparu
- Fenu mah
- Fursag
- Neo-Sumerian Mausoleum
- Residential Areas

0 100 200 300 metres

EGİTİM AMAÇLI ÇEŞİTLİ KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Mozele, dönemin ikametgahlarına benzer bir şekilde inşa edilmiş, dönemin dini mimarisine uygun olarak da duvarın dış yüzü nişler ve plaster çıkıntılarla şekillendirilmiş

Şusun tarafından Amarsin için inşa edilmiş

Yapı, krali cenaze kült törenleri için yapılmış, III. Ur kralları gerçekte buraya gömülmemiş

Şulgi tarafından Urnammu için inşa edilmiş

Amarsin tarafından Şulgi için inşa edilmiş

1. Mozeleye Giriş

2. Vestibüller

3. Merkez Avlu

4. Yeraltı Cenaze Tören Odaları

GİPARU

Urnammu tarafından inşa edildi.

Daha sonra Amarsin, M.Ö.2004 yılında

Elamlıların tahribinden sonra restore etti

İsin'den İşma-Dagan'ın kız kardeşi

Ennannatumma planına uygun olarak yeniden

inşa etti

Daha sonra Larsa'dan Nur-Adad ve Warad-Sin

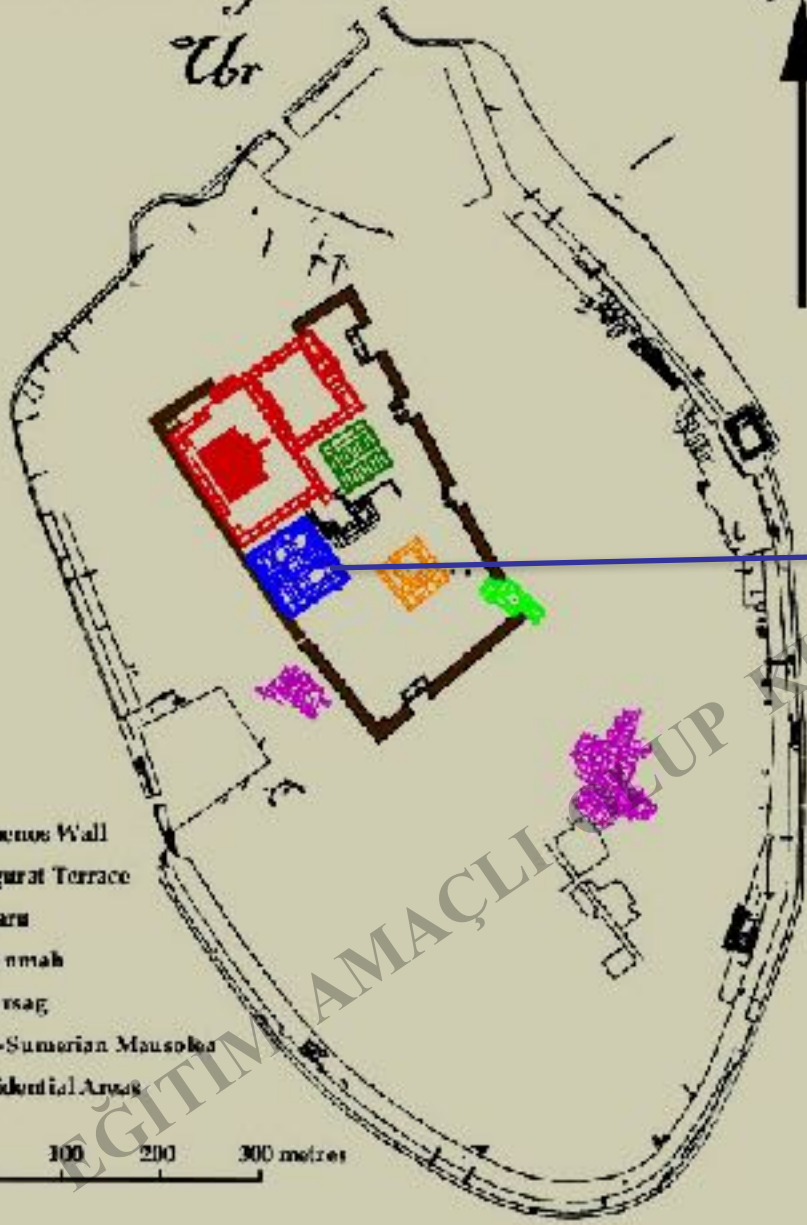
başka restorasyonlar gerçekleştirdiler

Ölçüleri:

79 X 76.5 m

Old Babylonian

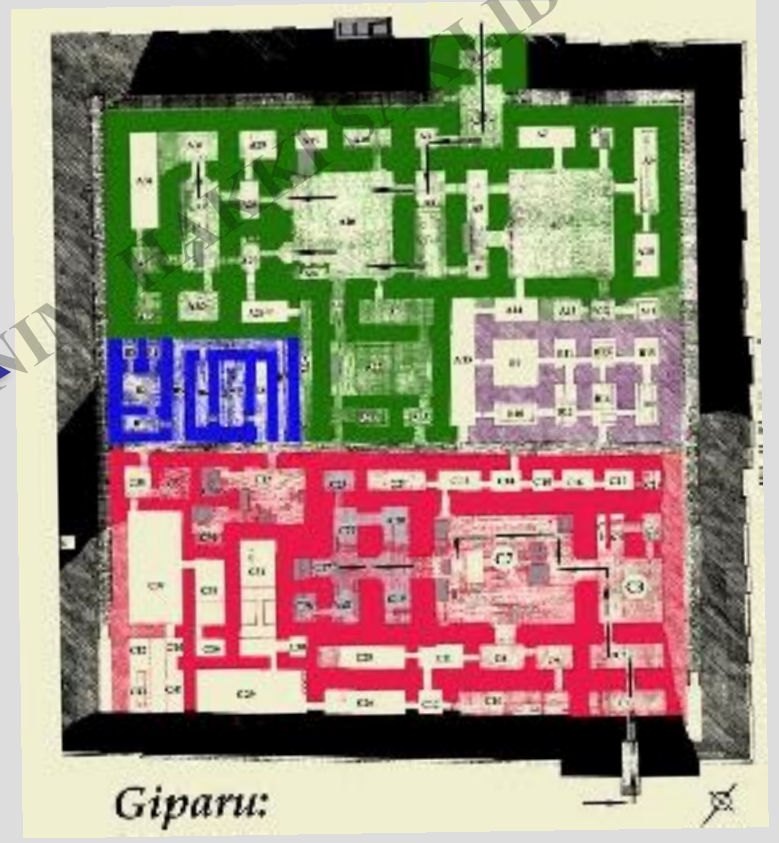
Ubr

- Temenos Wall
- Ziggurat Terrace
- Giparu
- Enninnah
- E-bursag
- Neo-Sumerian Mausolea
- Residential Areas

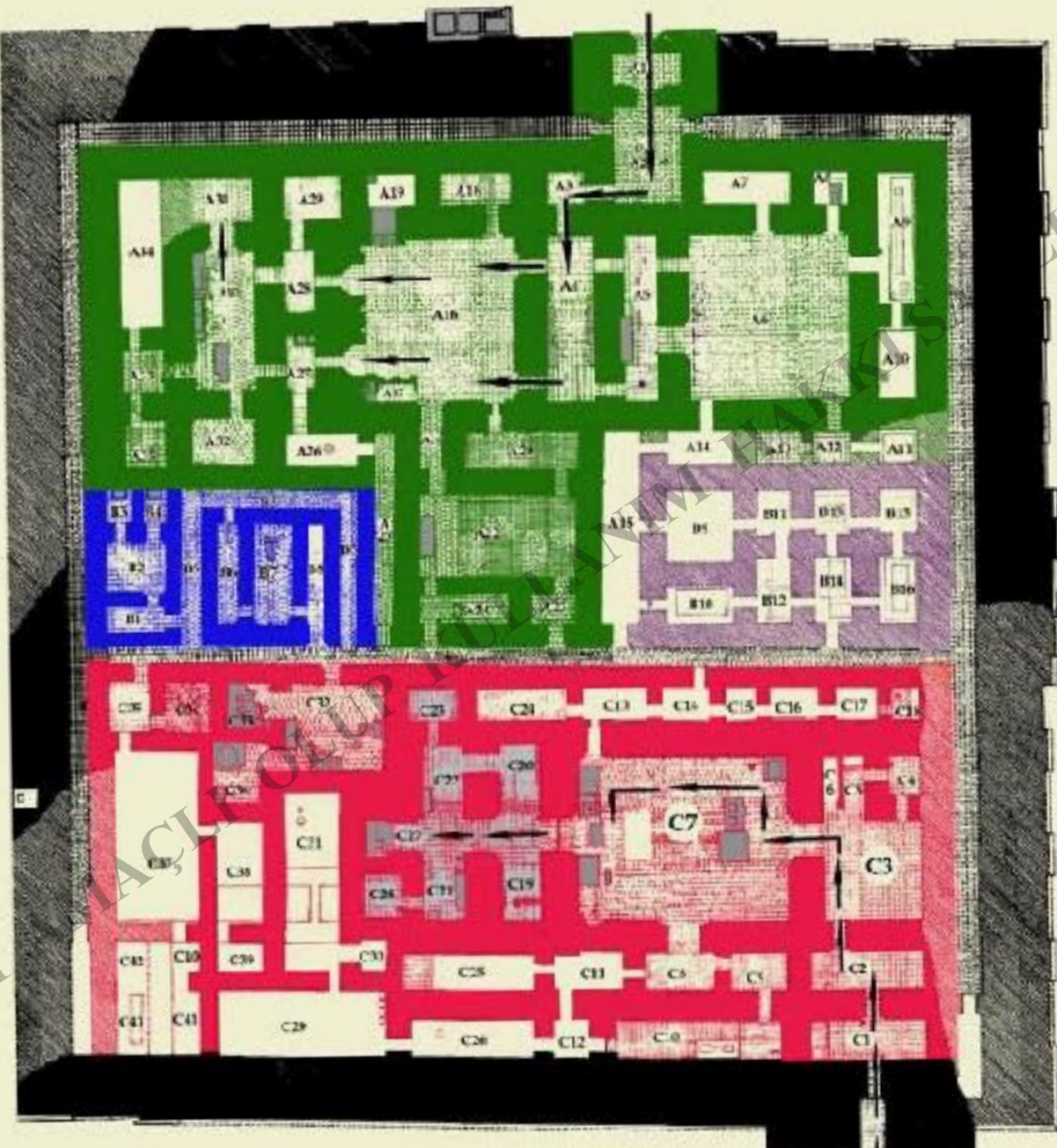
0 100 200 300 metres

GIPARU

Giparu:

79 X 76.5 m.
M.Ö.2004'de Elamlılar
Yıkmiş; İsin Döneminde
Yeniden İnşa Edilmiş

Giparu:

EĞİTİM

MAÇLI OLUP İTİFAKLI HAYKIRI

ADIR

Bir koridor şeklindeki dar geçiş yapıyı üç yandan çevrelemektedir. Ayrıca bir başka koridor yapıyı iki ayrı bölüme ayırır.

Kuzeybatı Kanadı, üç ayrı üniteye ayrılmıştır. Bunlardan en büyüğü yeşil renkli ve T biçimli olanıdır (A1-35); T'nin her uzantısı farklı bir kompleksi oluşturur.

Dikdörtgen biçimli blok bir tapınak kompleksi olup bir çift avluya sahiptir.

Ana giriş bir önoda grubuna ulaşır (A1-A2) (pişmiş tuğla ile döşeli), buradan keskin bir dönüşle A4 e geçilir. Burada libasyon olukları ve sunu şekilleri mevcuttur.

Yan tarafta A6 büyük bir avlu ve çevresinde odalar mevcut (A7-A15).

Bunlar daha sonraki uygulamalarda çok tahrip edilmiş. Bu nedenle işlevlerini öğrenmek zor.

Bunlar olasılıkla yüksek rahiplerin özel mekanları. A5 odasında bir platform büyük bir niş içinde düzenlenmiş.

Niş, avludan gelen yoldan bakıldığında çaprazda kalıyor ve bir heykel buraya konulmuş olmalıdır.

Ana avlu 16, A4'in çaprazında, döneminde Mezopotamya tapınak mimarisinde olduğu gibi.

A17'nin bir köşesinde küçük bir bölmede bir çok tablet bulunmuş.

Avluyu çevreleyen başka odalarda yok. A27 ve A 28 ante cellalar; A30 tapınağın başlıca kült odasıdır.

C19-C22 daha düşük rütbelerdeki tanrılara ait olmalı. C20 de tanrıça Bau'ya ait bir heykel bulunmuş. C27 ise Ningal a ait pedestalin parçaları ile dolu.

Tüm suit, uzun vir aks üzerinde kapılar açıkken avludan görülebilir.

Tapınak tanrıça Nimgl'e ait bir ev olarak düşünülürse

Yatak odası C28 olmalı, C23 hazine odası.

Taş vazo parçaları, sonraki çok sayıda yabancı yöneticiler tarafından ithaf edilmiş

Esasen bir Mezopotamya cellasında odanın ortasında bir altar; onun yakınındaki duvarda bir niş içinde kült heykelinin oturduğu bir platform yer alır. Bu durumda altar cellanın arka uzun duvarı boyunca diğer tarafında adak konulan pedestal ile yer almıştır.

Heykel bulunmamış ve tahribat var. A29 hazine odası olmalıydı, A26'ın zemininde ise erzak küpü izleri var. Mavi renkli küçük kompleks, küçük bir kutsal alan olarak şekillendirilmiş. B1-B4 küçük birer kutsal mekan. B6-8, B5 koridoru ile kesiliyor. B/merkezi odadır. Ayakta duran bir stel içeriyor. Çifti oda tabanıdadır. Yazıtlarında Amarsin tarafından Ningal'e adandıkları yazılı. Bu suit başkaldırılan krala ait bir kutsal alan olmalı.

Mor renk ile gösterilen suit, çok kötü korunmuş bir durumdadır. Sadece neo sümer dönemi temelleri tespit edilebilmiş. İleri gelen rahiplerin mezarları burada olmalıdır. Güneydoğu kanadı; doğu köşesinde kırmızı renkle verilmiş suit, tamamen Ningal'e bir tapınak olarak düzenlenmiş. Bir lobi çifti C3 küçük ön avlusuna ulaştırır, ana avlu C7 (düz olmayan bir aks düzeninde geçiş Mezopotamya tapınaklarında geneldir). Avlunun kuzey köşesinde tuğladan bir su tankı var. Yanında bir sütun mevcut. Woolley'e göre burada kutsal su var olmalı. C4 den gelen geçişin önünde diorit bir Hammurabi steline ait parçalar bulunmuş (kabartmalı ve yazıtlı). Avlunun diğer tarafında kutsal alana geçişin önünde tuğladan büyük bir altar var. Kapı yolunun diğer tarafında duvara karşı adaklar için alçak platformlar mevcut. Kral Rim-sin e ait kalsit bir stelin parçaları var.

C10 da bir dokumacı çukuru var. C32-34 büyük bir mutfak suiti. C32 ana açık alan küçük bir avlu, bir kuyu, bir su tankı var. C34 de kubbe tavanlı fırın var. C33 de de var. Mutfak çevresiindeki diğer odalar C29-31, C35-41 depo amaçlı odalar.

GİPARU

Nanna'nın karısı Tanrıça Ningal'in tapınağı Ziggurat terasının hemen güneybatısında olup kendisini taş döşeme bir cadde ile ayırır.

ÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Kuzeydoğuda
koridordan
görünüm

Kutsal Alan A30

Oda A4 Libasyon kanalları

Altarlı A5 odası

A16 avlusu

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KİMLİK

B' den B3 ve B4'e bakış

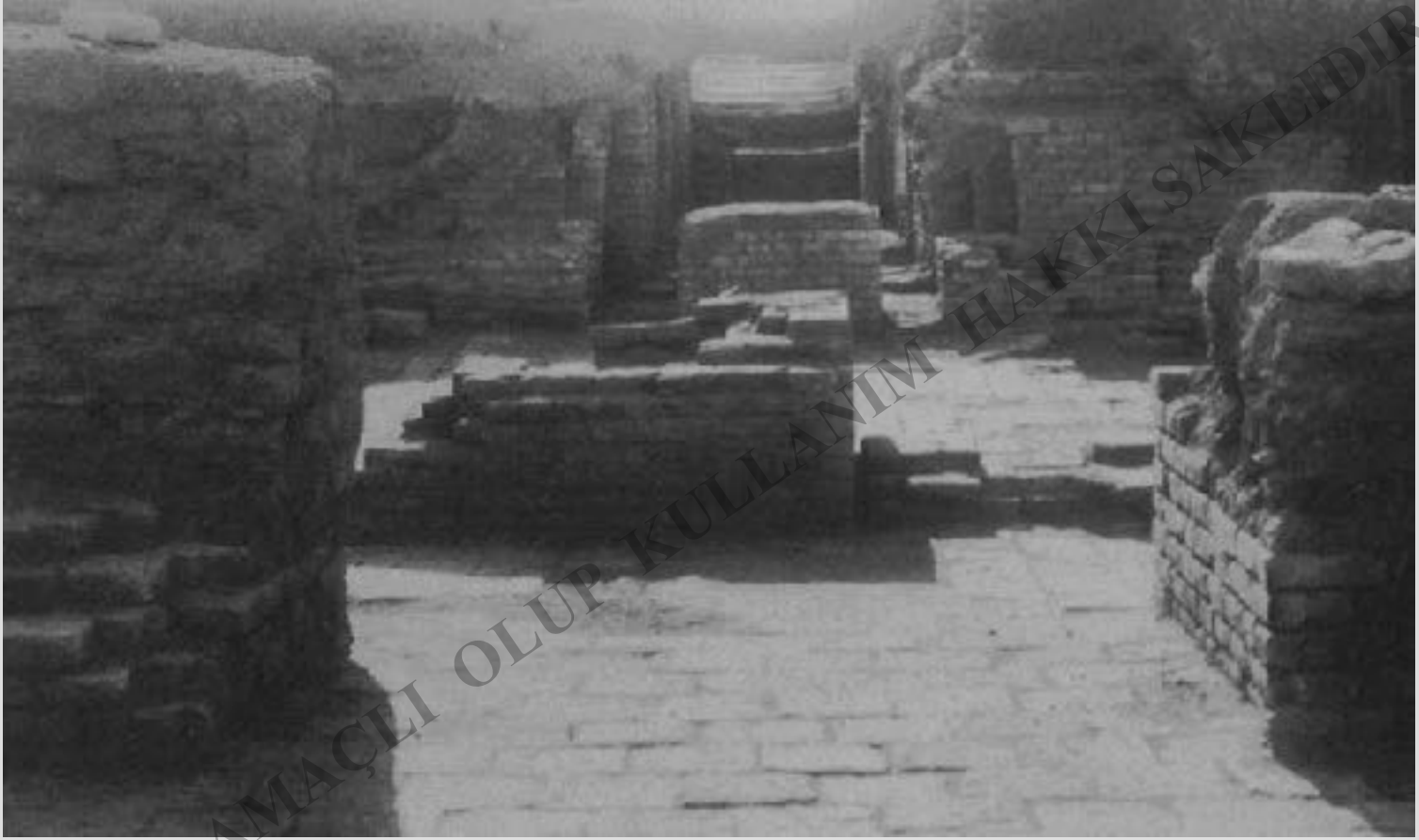
EĞİTİM

Amar-sin'e ait devrik steller B7

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM

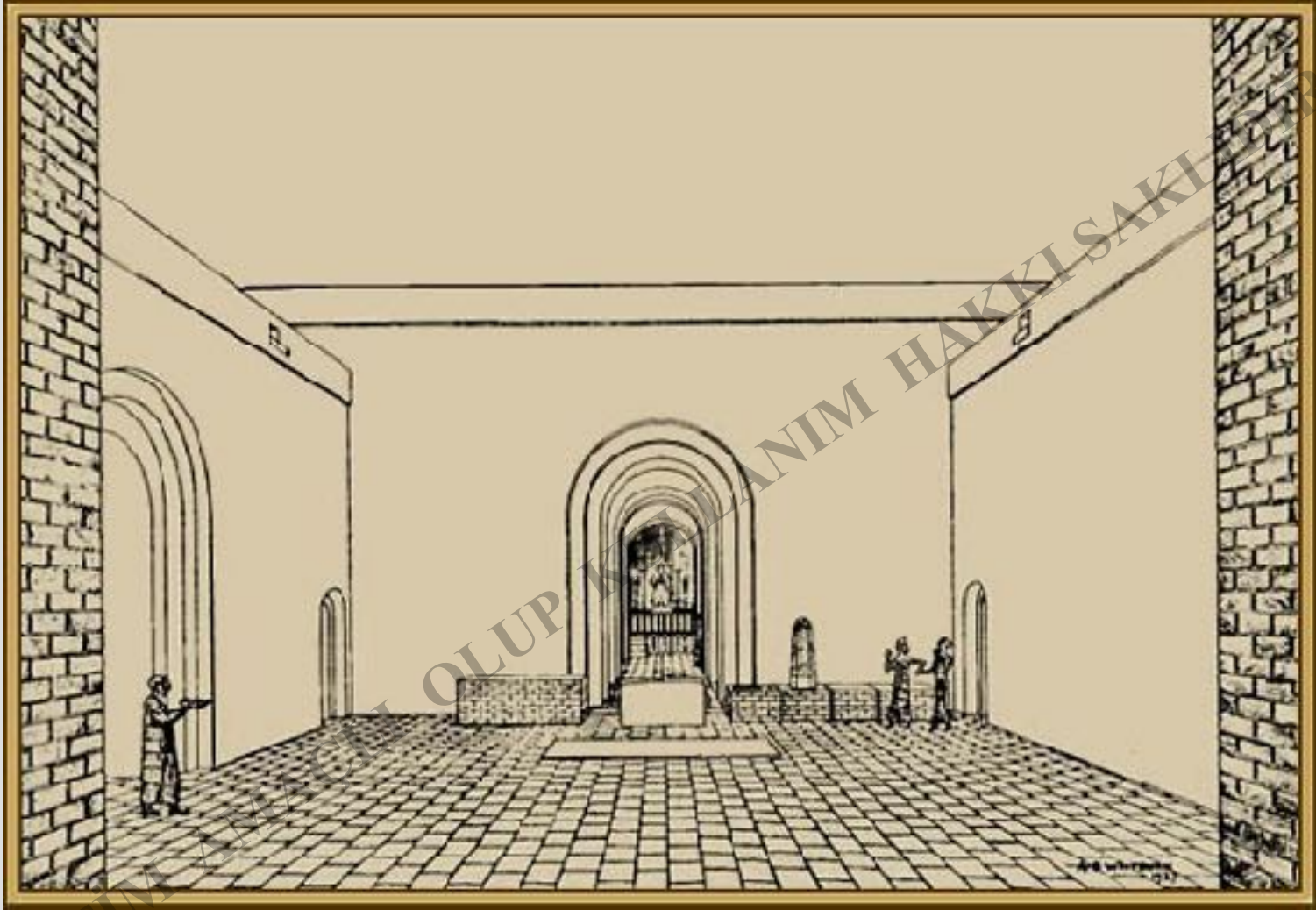
Avlu C7 Su tankı ve sütun

C7'den C3 e bakış, altar,
kayıyolunden kutsal alana

Tanrıça Bau'nun heykeli C20

Ningal Tapınağının iç görünüşünün rekonstruksiyonu

C10 Dokuma çukuru

C29 depo odası, depolama küpleri

C32 mutfak su tankı, kuyu ve bakır halka

C32, C33 deki sırlamaya doğru bakış

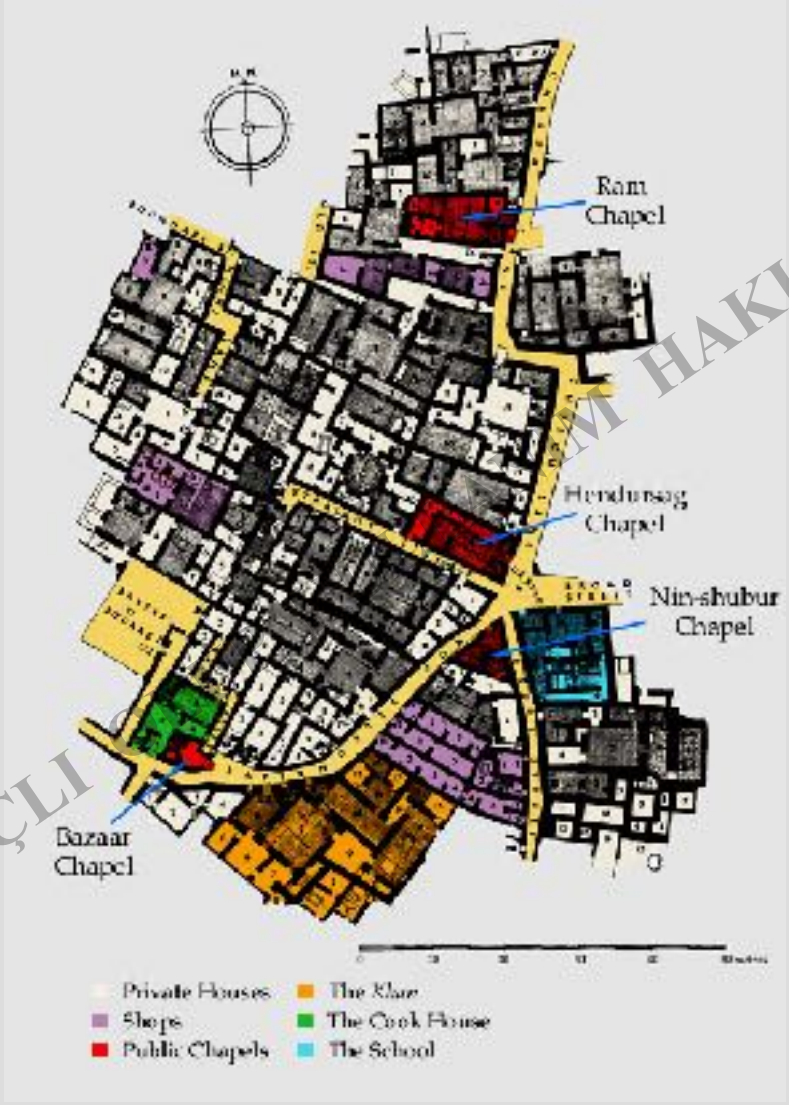

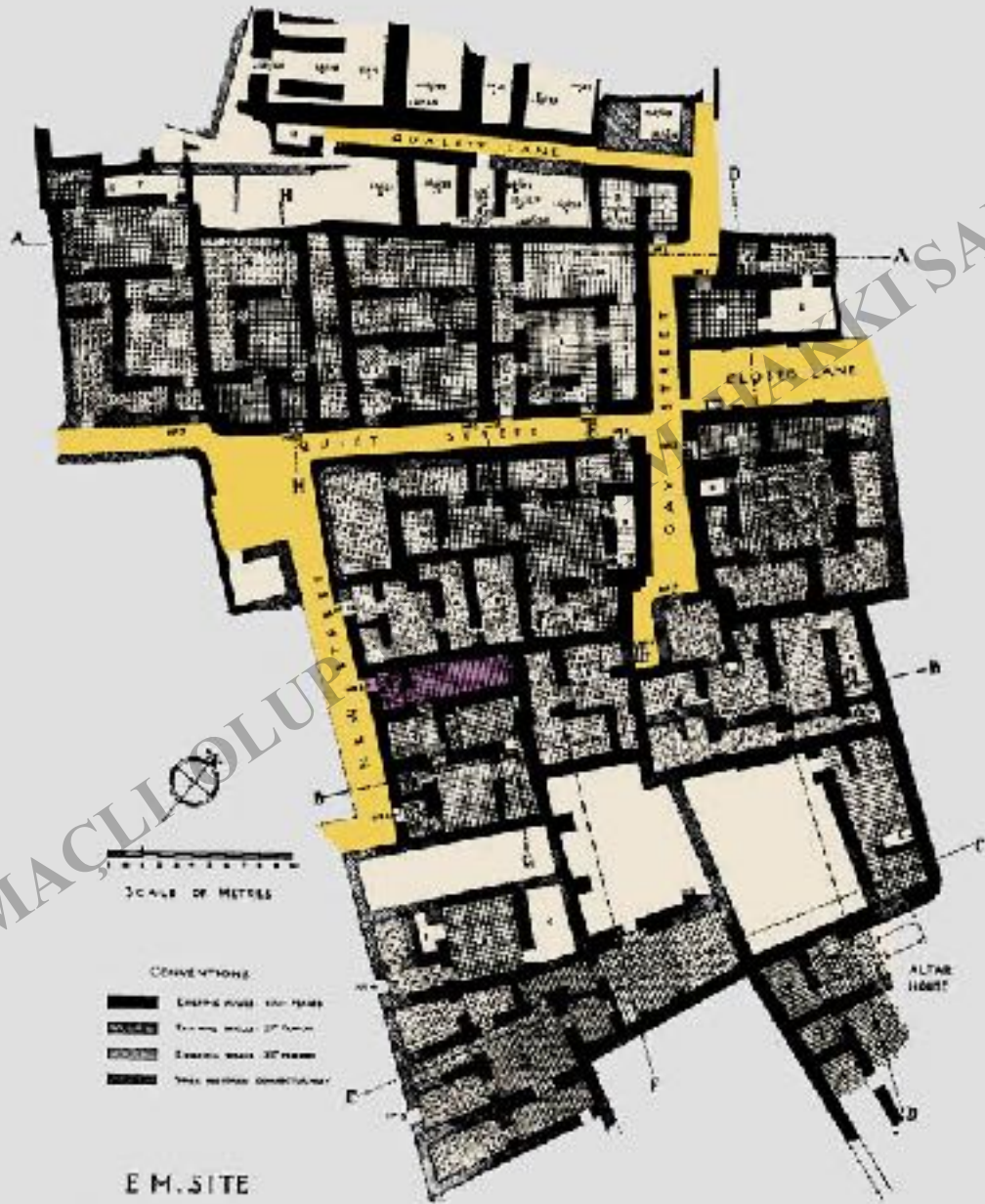
C32 mutfak ve canlandırma

Temenosdaki diğer binalar daha erken veya daha geç dönemlere ait. Eski Babil versiyonları görülemiyor. *E.hursag Şulgi* tarafından inşa edilmiştir. Baskılı tuğlalar kullanılmış. Kralın residansı olarak gözüküyor, tapınağı da olan. Kare planlı 55X55 m. Kuzey köşesi tamamen tahrip olmuş. Bina büyük bir kompleksin bir parçası olarak gözüküyor. İç kısım iki ayrı gruba ayrılmış: (19-23) Günlük yaşam kesimi ve kutsal mekan güney batıda (8-12) ve kuzey doğuda hizmetkarların kesimi.

EĞİTİM AMAÇLI

M HAKKI SAKLIDIR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP
 HAKKI SAKLIDIR

E.M. SITE

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

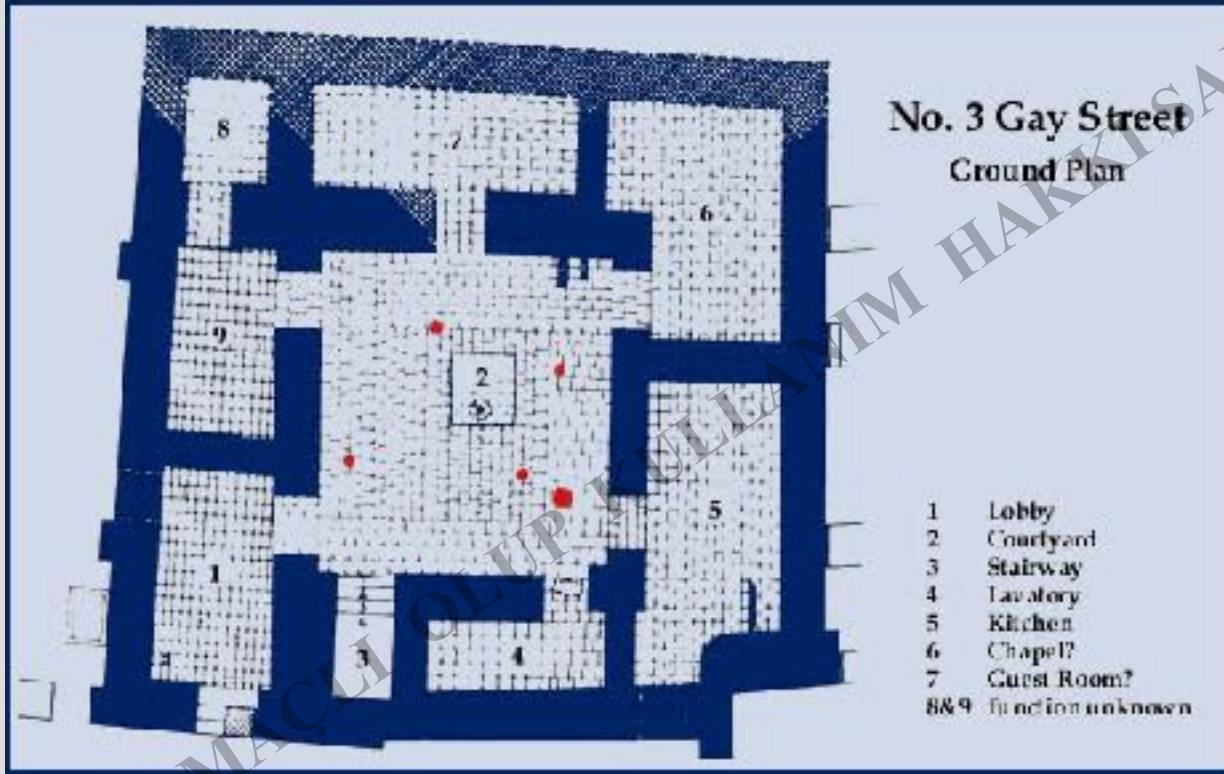

EĞİTİMİN EN YAKIN OLAN KULÜBÜMÜZDÜR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKISIZDIR

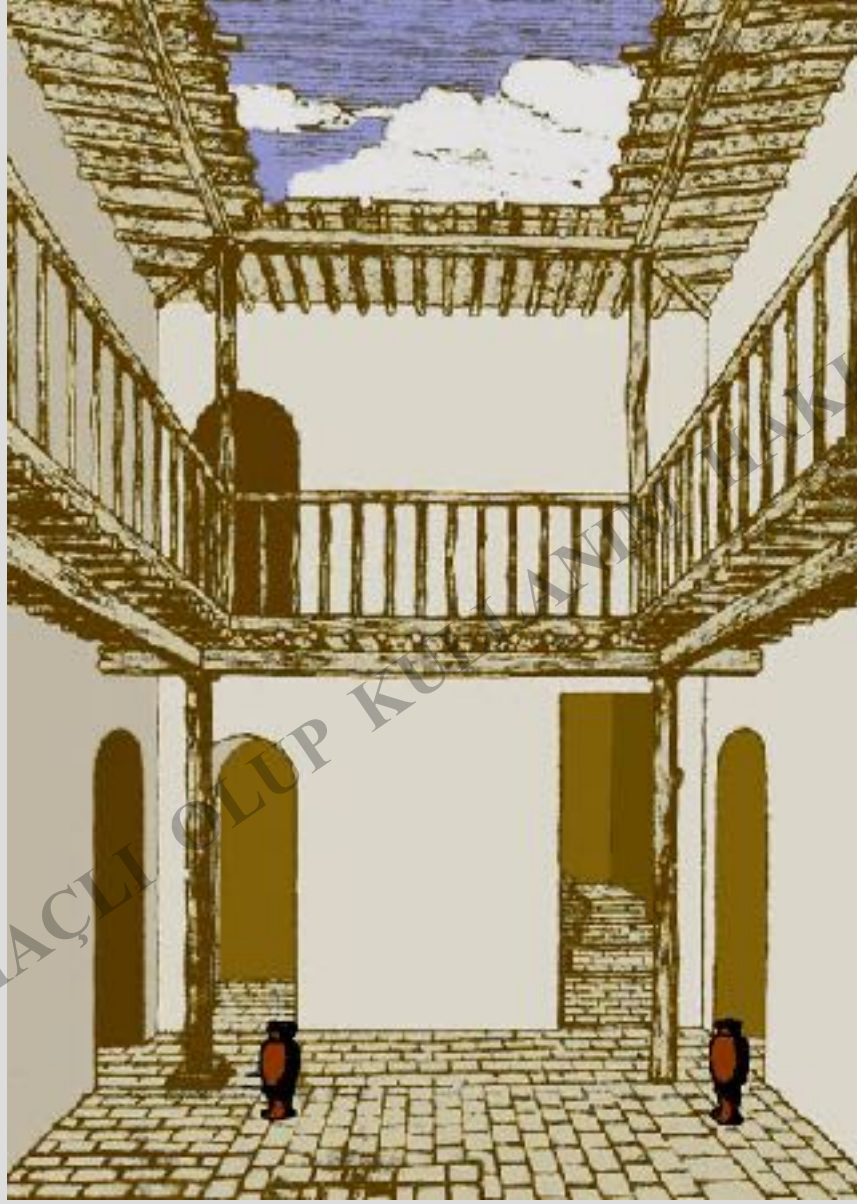
EĞİTİM AMERİKA

GRUP KULLANIMI HAKI KLIDIR

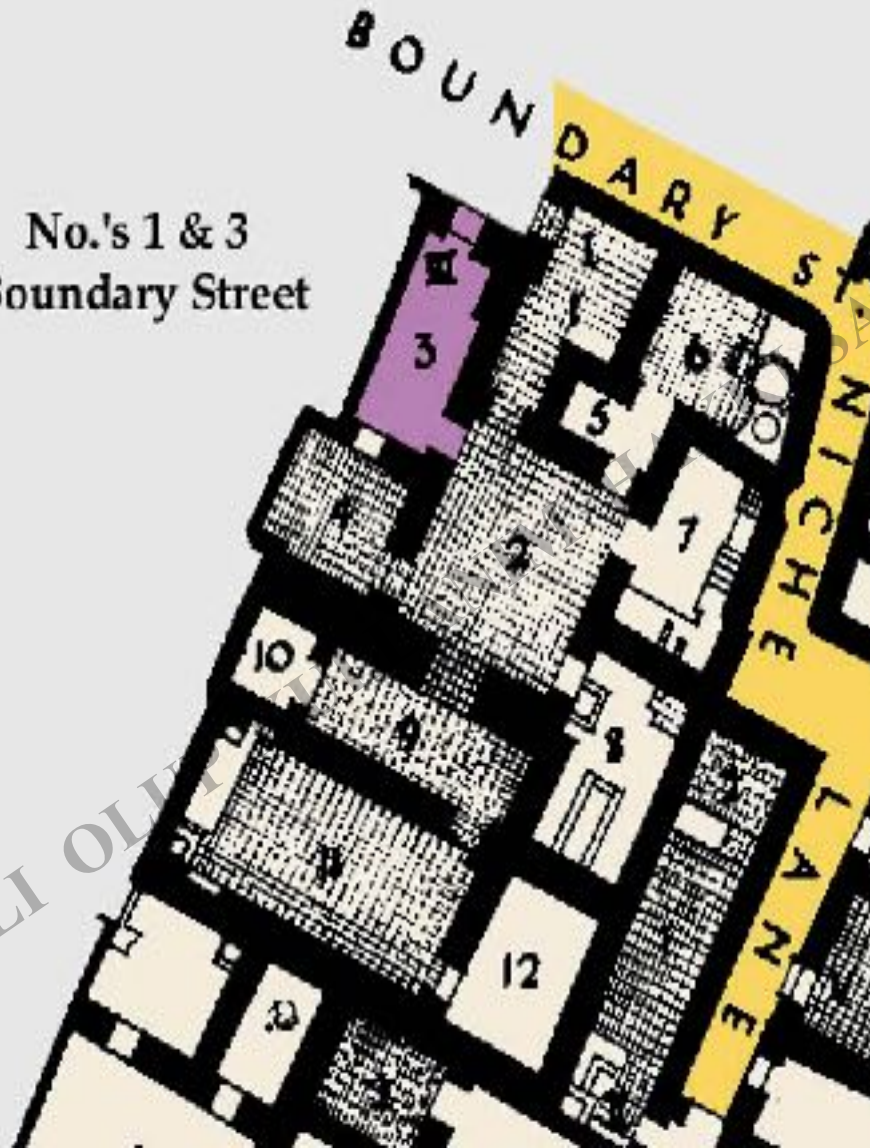
EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM DEĞERİ FAZLA SAĞLIĞI

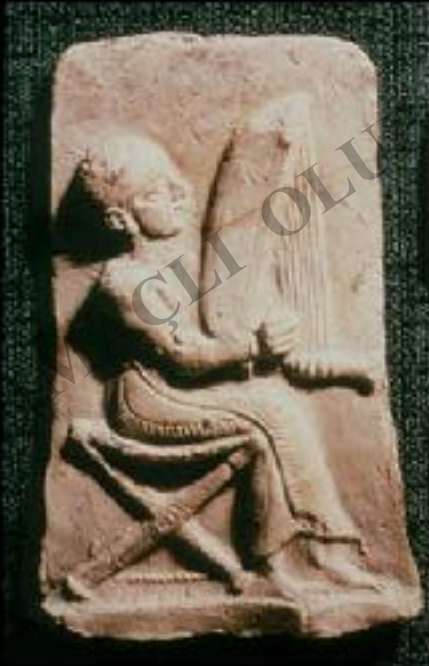
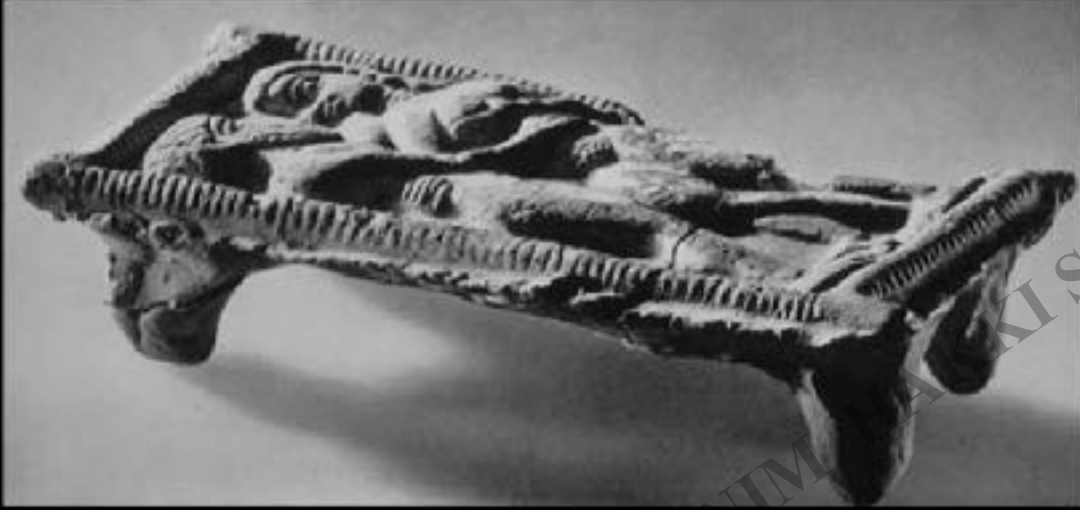

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KURUMSAL HUKUKİ SAKLIDIR

No.'s 1 & 3
Boundary Street

EĞİTİM AMAÇLI OLAN BİR KAYNAKTIR. BAKILDIR

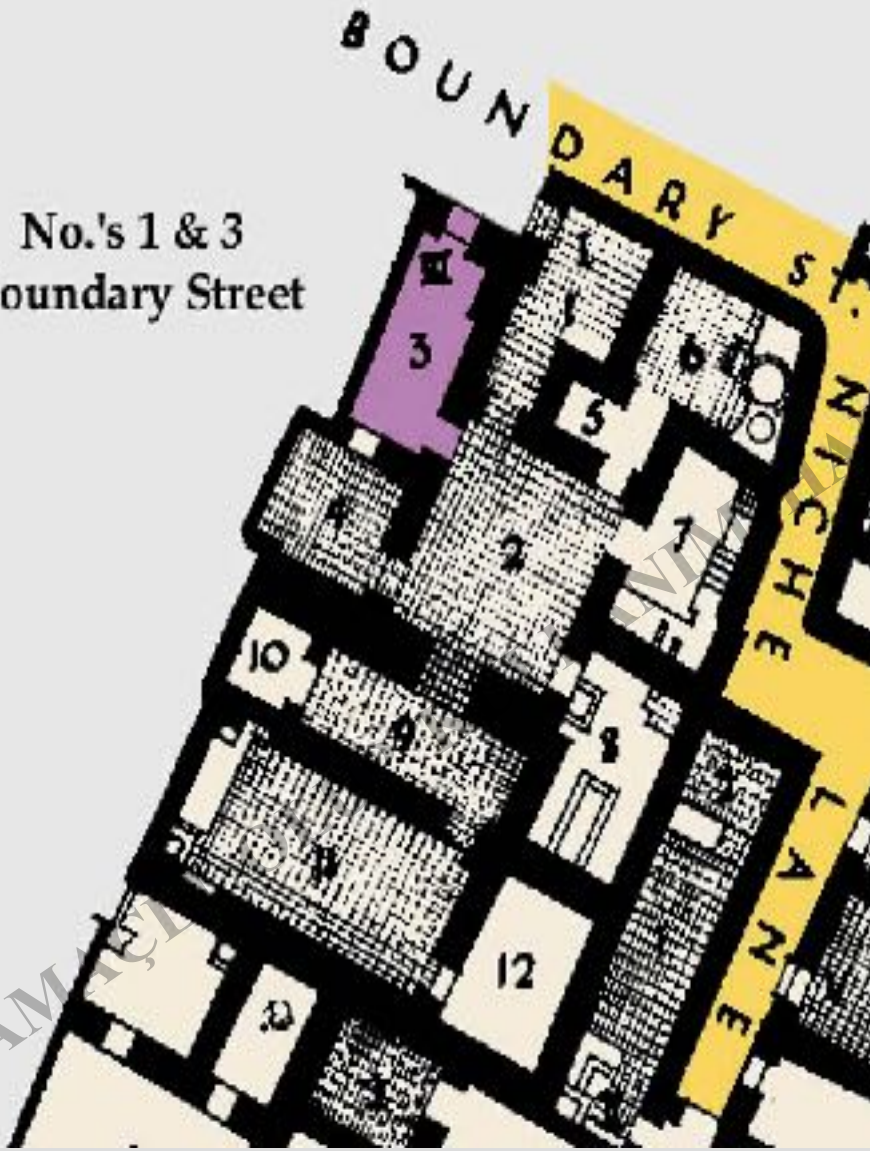
Above: *Model Bed*

Left: *Harpist seated on a
folding stool*

EĞİTİM

No.'s 1 & 3
Boundary Street

EĞİTİM AMACI

SAĞLIKLI SAKLIDIR

EGİTİM AMAÇLI GÖRÜŞMEK İÇİN KULLANIM HAKKI SAKLIKTIR

EĞİTİM

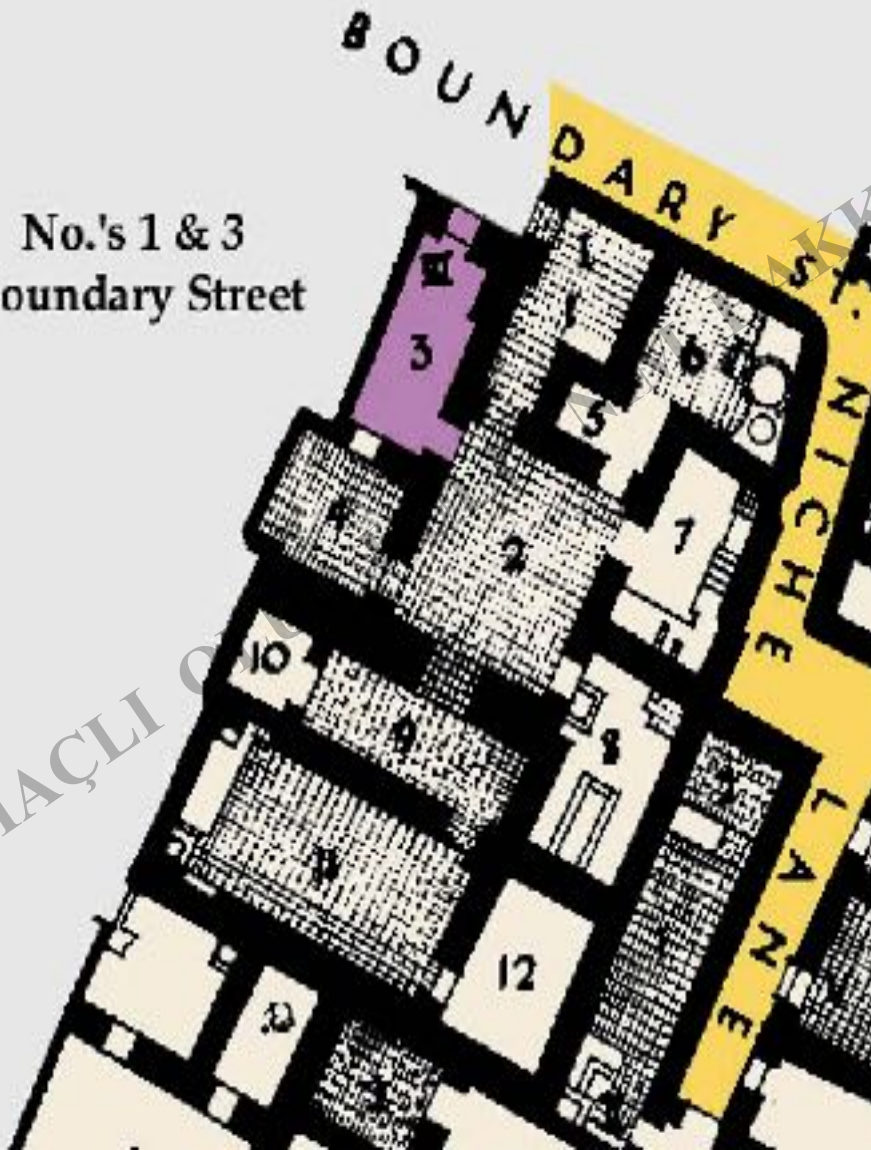
AMACLI ÖLÇÜP KULLANIM HAKKI SA

LIDIR

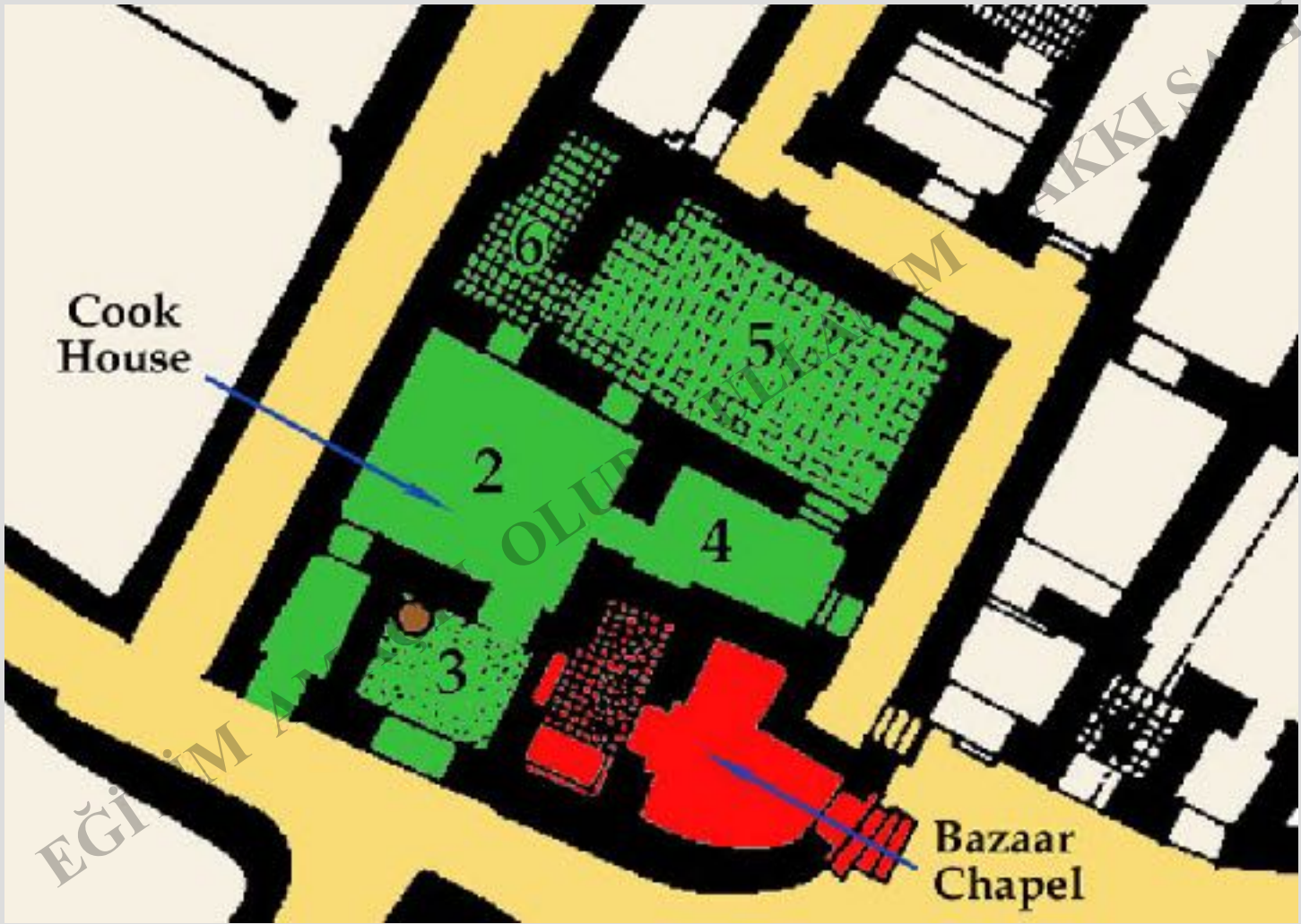

No.'s 1 & 3
Boundary Street

EĞİTİM AMAÇLI OLARAK KULLANILAN BİR KOPYADIR. HAKKI SAKLIDIR

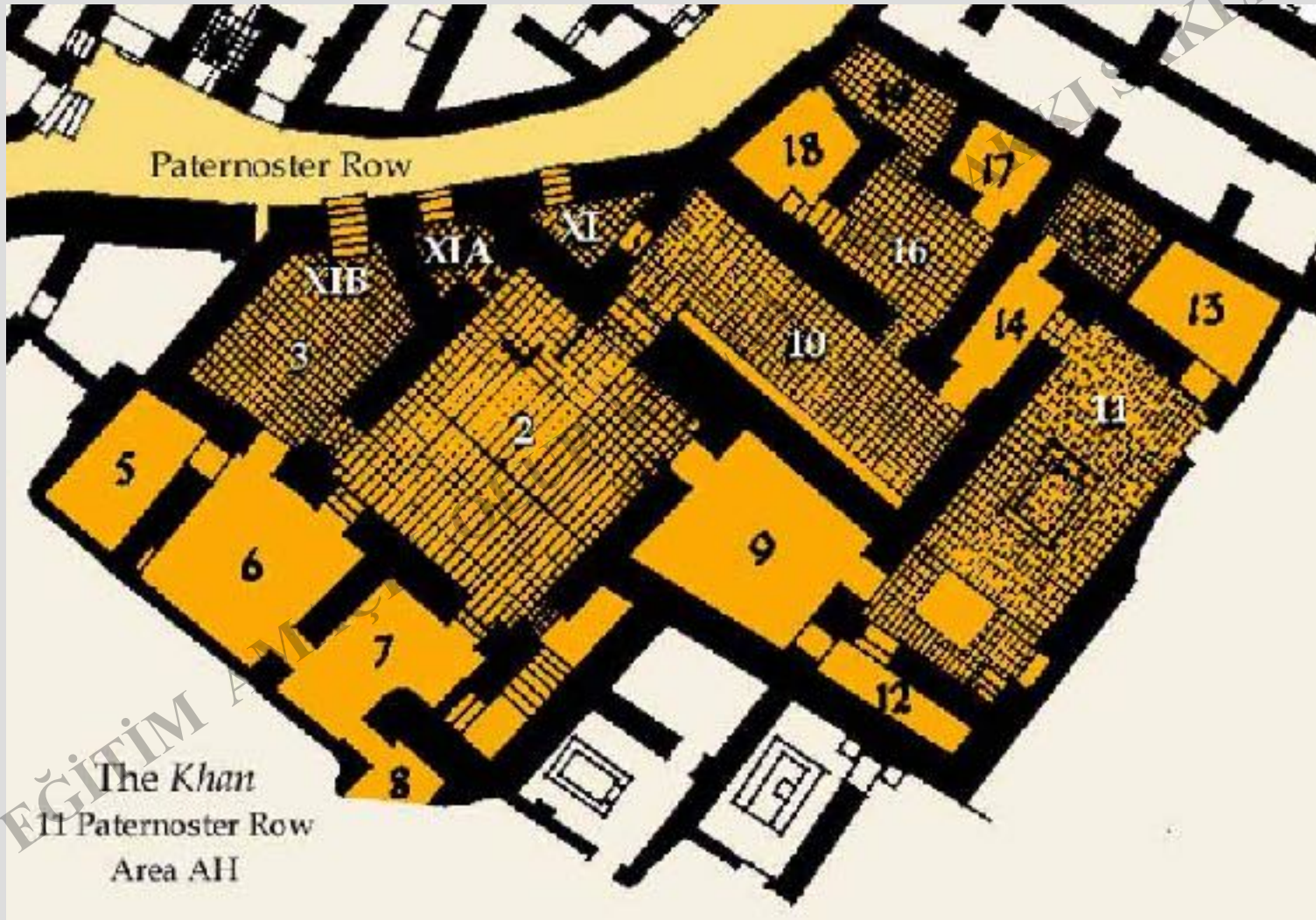

ESKİ ZEMİN AMAÇLI OLUP KULÜBÜMÜZÜN HAKKI SAKLIDIR

Paternoster Row

XIIB

XIA

XI

18

16

14

13

3

10

11

2

5

9

6

7

12

8

The Khan

11 Paternoster Row

Area AH

EĞİTİM AKADEMİSİ

EĞİTİM AKADEMİSİ

**Abu-İnim-Ma-An'a ait
345.000 metre karelik
Arazinin Planı.**

**Bir Arazi Tespit Belgesi
Müfettiş Ur-Nisaba
tarafından Hazırlanmış.**

**Umma Kentinden, III. Ur
Hanedanı Dönemi.
6,3 X 7,2 X 2,3 cm**

MS 1984

Map of fields belonging to Abu-inim-ma-An.
Umma, 2112-2004 BC

**Head of a Ruler Third Dynasty of Ur
Bismaya Temple Gypsum bitumen
2000-2050 BCE**

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKZETAKLIDIR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Kadın Tasviri,
III.ur

Lagaş, Gudea-, Louvre,
kil.

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Urnammu'nun tunç heykeli, Ur, BM

(King
(BC)
the
romae.
cum

Rimsin

EĞİTİM AMACI OLAN OLUP KULLANILAN HAKKI SAKLIDIR

Tunç, BM

AMACI
KONULANIM HAKKI SAKLIDIR

Suza'da bulunmuş, bir prens heykeli, Eşnunna

Gudea'nın

Steatit tablet of Gudea, Girsu, circa 2100 BC.

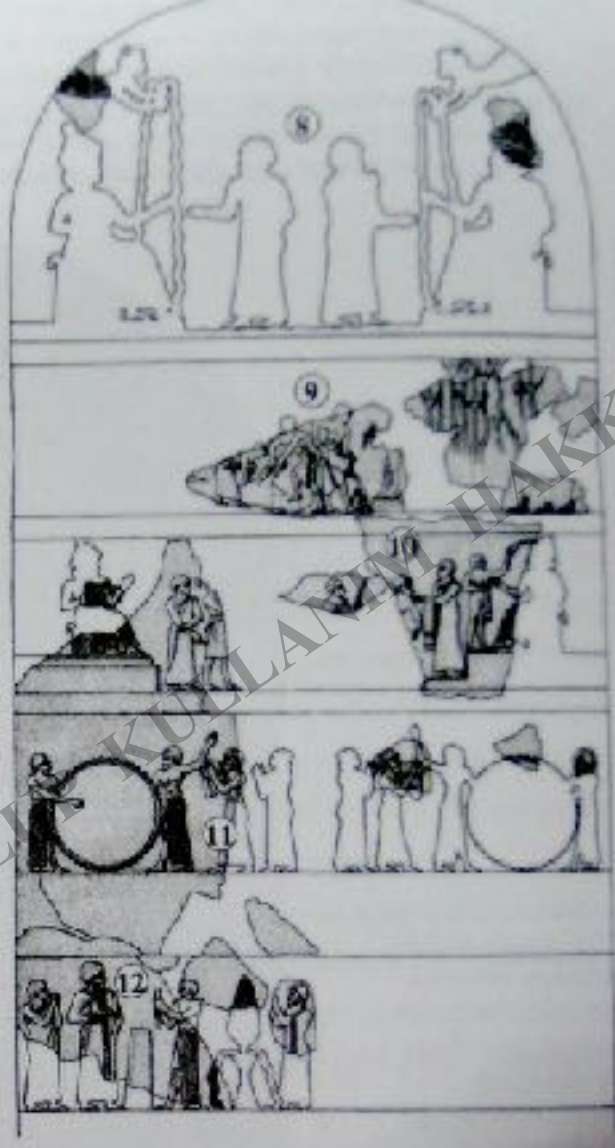
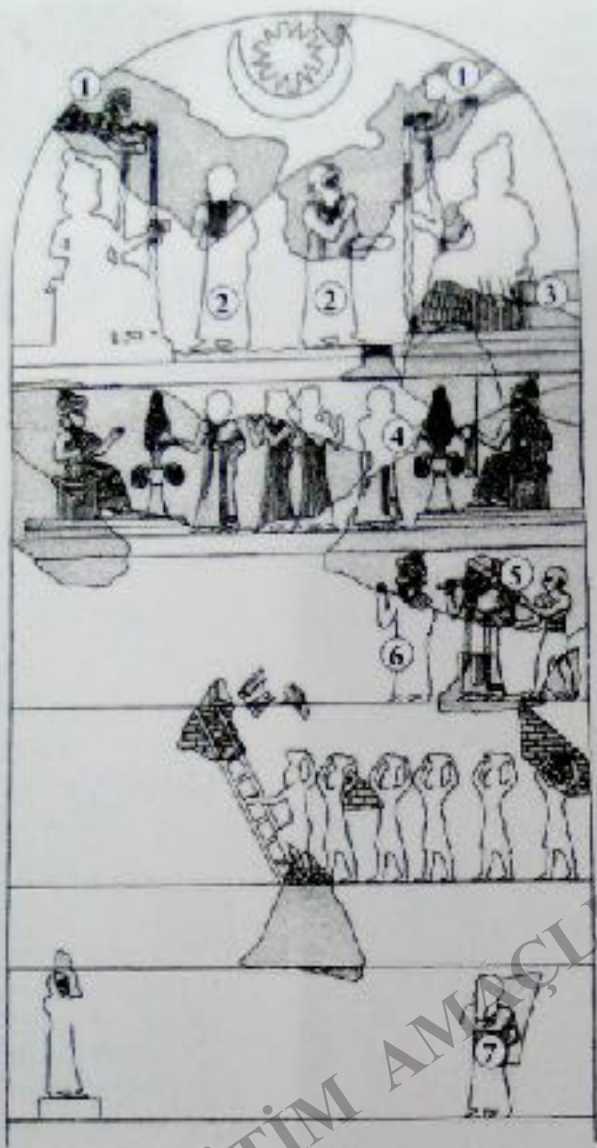

Gudea, steatit libasyon

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULÜPTE FAKKI SAKLIDIR

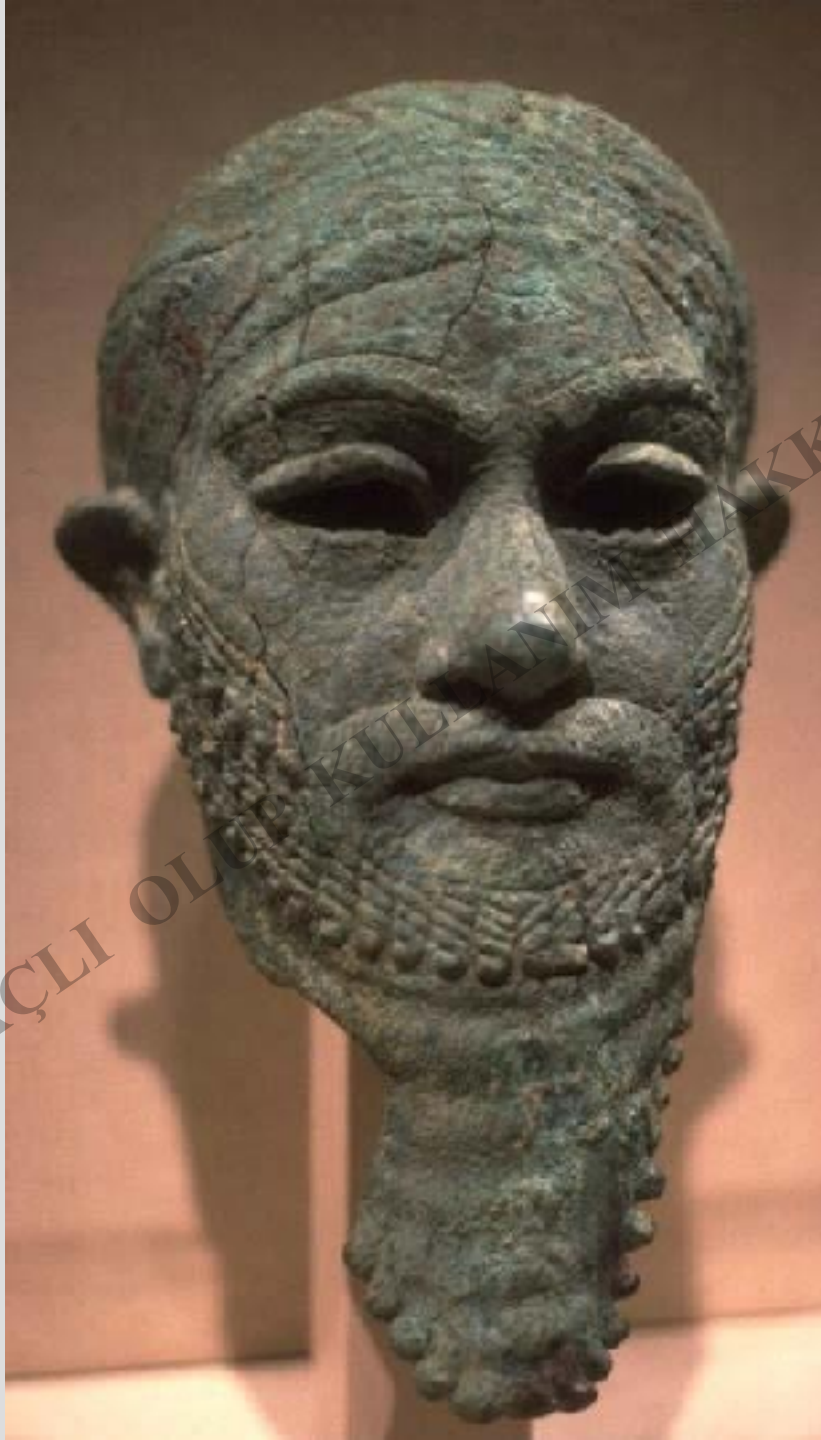

Urnammu steli

EĞİTİM AMAÇLI OLARAK KULLANILMIŞ HAKKI SAKLIDIR

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIM HAKKI SAKLIDIR

Urnammu

Urnammu ve Enlil

EĞİTİM AMAÇLI OLUP KULLANIMI HAKKI SAKLIDIR